

Agustos 2010 - Sayı: 3

ROOT

Linux Mint Türkiye Topluluğu E-Dergisi
root.linuxmint.org.tr - www.linuxmint.org.tr

Linux Mint ile 3G Kullanın!
Rekabet
Röportaj: Tuxweet
ISO Kalıplarını USB'ye Yazdırma
Linux Dağıtımları
Program Tanıtımı: ImageShack Uploader
Röportaj: Habertux.com
Sevenler Buluşuyor!
Oyun İncelemesi: Speed Dreams
Linux'ta Disk Bölümleme ve Yedekleme
Dağıtım Haberleri

ROOT

DERGİ SAHİBİ:

Linux Mint Türkiye Topluluğu
www.linuxmint.org.tr
root.linuxmint.org.tr

DERGİ SORUMLUSU / TASARIM:

Yalçın Öztekin

KOORDİNATOR:

Suat Alpoğlu

İMLA DENETİMİ:

Merve Uluser

DERGİ TAYFASI / YAZARLAR:

Eren Kovancı
Cüneyt Hayrullah
Murat Cebir
Oytun Özdemir
Emre Toprak

İçindekiler:

3	Editor'den
4	Linux Mint ile 3G Kullanın!
6	Rekabet
8	Röportaj: Tuxweet
11	ISO Kalıplarını USB'ye Yazdırma
15	Linux Dağıtımları
22	Program Tanıtımı: ImageShack Uploader
23	Röportaj: Habertux.com
26	Sevenler Buluşuyor!
27	Oyun İncelemesi: Speed Dreams
31	Linux'ta Disk Bölümleme ve Yedekleme
39	Dağıtım Haberleri

ROOT'un 3. sayısından herkese merhaba!

Mübarek Ramazan ayının sıcaklara denk geldiği şu günlerde hepimizi serinletecek, adeta nane ferahlığında bir sayı ile karşınızdayız. Birlik ve beraberliğin önem kazandığı, insanların yardımlaşmaya her zamankinden daha fazla önem verdiği ve özgürlüklerin tekrar gözden geçirildiği bu aya özel olan sayımızda yine birçok önemli konuya değinerek siz okuyucularımızın beklentilerini giderebilmeyi umuyoruz.

Öncelikle bu ay yine röportajlarla karşınızdayız. Linux kullanıcılarının Twitter'ı Tuxweet röportajı ve Linux kullanıcılarının haber kaynağı Habertux röportajları sayımızı renklendiriyor. Tatil aylarında vazgeçilmezimiz olmaya başlayan 3G modemlerinin Linux Mint altında kullanımı ile ilgili çok işinize yarayacağını düşündüğümüz bir yazımız mevcut. Sizi öldürmeyen bir şey, güçlü kılar. Rekabet ile ilgili güzel bir yazı sizlere Linux dağıtımları ve işletim sistemleri yarışına karşı edinebileceğiniz bambaşka bir bakış açısı kazandıracak. Günümüzde oldukça popüler olan ve CD/DVD'lerin yerine geçen taşınabilir belleklerden USB'leri CD gibi kullanmayız öğreneceğiz. Linux dağıtımlarına, içeriklerine ve genel anlamda Linux dünyasına şöyle kısa bir bakış atıp ardından Linux üzerinde kullanabileceğimiz güzel bir resim yükleme aracı ile tanışacağız. Bu kadar bilgiden sonra biraz röportaj arası verip mutlu bir haberi de sizlerle paylaşacağız. Bunca bilgi dolu yazıdan sonra biraz hunzurlaşp güzel bir yarış oyununu tanıyıp bir kez daha OpenGL ile gurur duyacağız. Ve son olarak; hepimizin başını ağrıtan disk bölümleme/yedekleme konusunda oldukça güzel bilgiler edinip bu ay içerisinde Linux dünyasında olan küçük çaplı gelişmelerden haberdar olacağız. Bizim için bu sayıyı hazırlamak her zamankinden daha zordu çünkü yaz aylarındayız ve kabul edersiniz ki hava oldukça sıcak. Fakat umarız ki sizin için okuması güzel bir sayı hazırlayabilmişizdir.

Linux Mint Türkiye ekibi olarak birlik ve beraberlik ayında olduğumuzu hatırlatır, bu mübarek ayın hepimiz için en iyi şekilde geçmesini dileriz...

LINUX MINT İLE 3G KULLANIN

Eren Kovancı

Günümüzde 3G kullanım oranı hızla artarken Linux Mint kullanıcıları bundan mahrum kalmamaları diye böyle bir yazı hazırlama gereği duydum. Artık Linux Mint kullanıcıları cep telefonlarından 3G ağı üzerinden internet erişimi sağlayıp internete bağlanabilecekler. Eğer telefonunuz 3G desteklemiyor ise aynı yöntemi kullanarak EDGE veya GPRS ile cep telefonu üzerinden internet bağlantısı kurabilirsiniz.

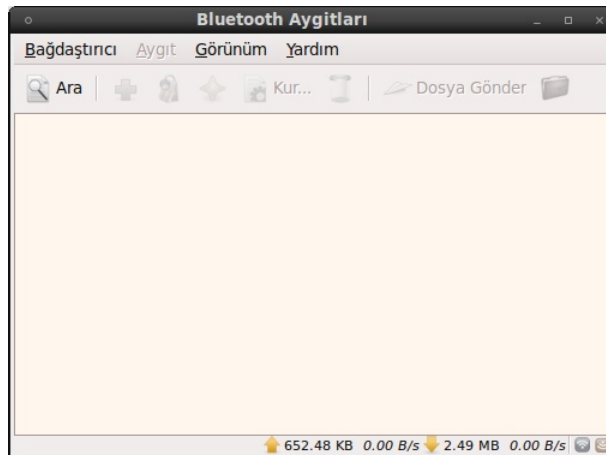
1. Aşama

İlk önce gerekli araçları kuralım. Bize gerekli olan tek araç Blueman paketi. Aşağıdaki komut ile paketi kurabilirsiniz:

```
sudo apt-get install blueman
```

2. Aşama

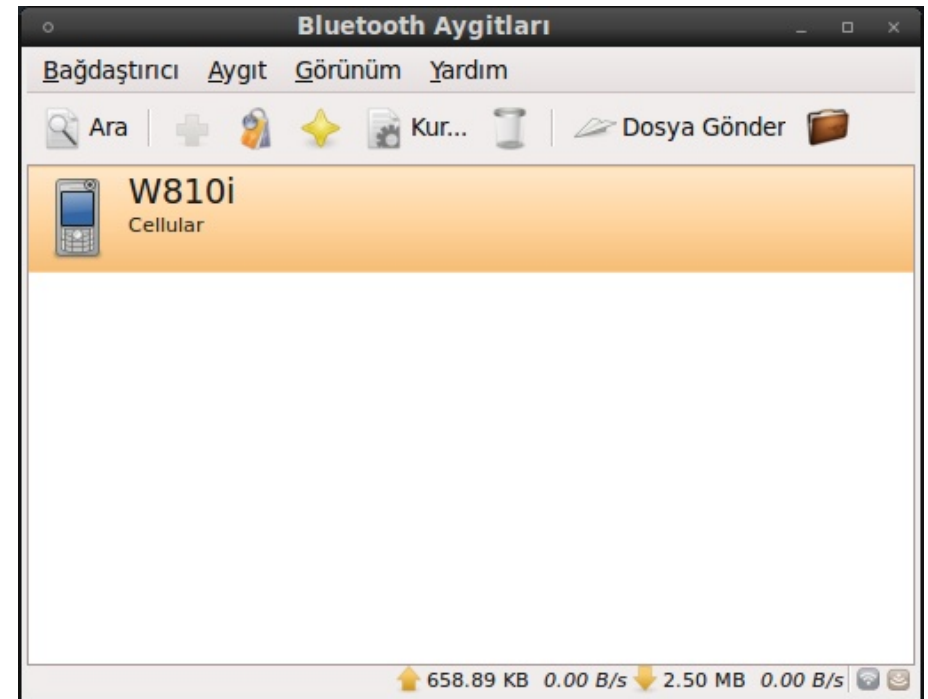
Sistem > Tercihler altından "Bluetooth Yöneticisine" giriyoruz.

3. Aşama

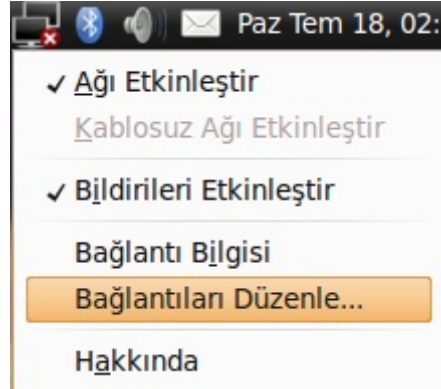
Ardından telefonumuzun ve bilgisayarımızın Bluetooth özelliğini açıyoruz.

Bluetooth Yöneticisinde "Ara" tuşuna basıyoruz ve telefonumuzun listede çıkmasını bekliyoruz. Telefonumuz listede çıkınca telefon simgesinin üzerine tıklayıp "aygıt ekle" diyoruz.

4. Aşama

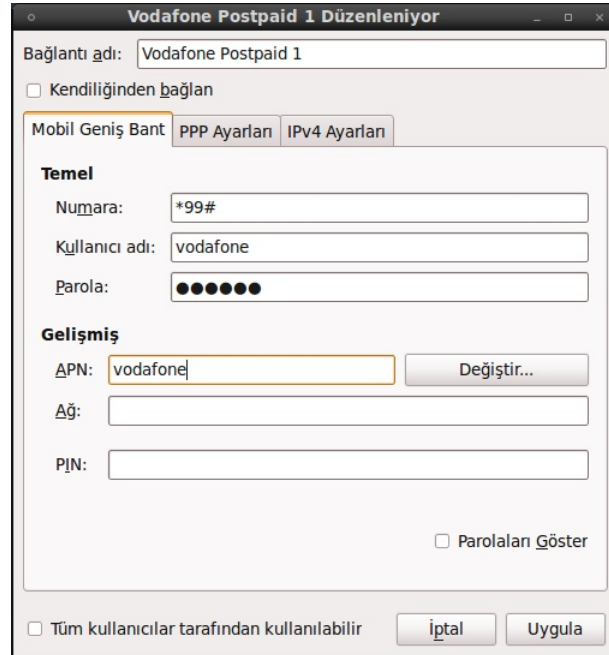
Ardından saatin orada bulunan Network Manager'a sağ tuş ile tıklayıp "Bağlantıları Düzenle" seçeneğine giriyoruz.

Üst bölümden "Mobil Genişbant" sekmesine giriyoruz. Ardından "Ekle" butonuna basıyoruz. İleri seçeneği ile Turkey'i seçiyoruz, tekrar ileri diyerek operatörümüzü seçiyoruz. Ben Vodafone'u seçtim. Operatörü seçip 2 kere ileri ve ardından uygula diyerek ana pencereye dönüyoruz.

5. Aşama

Şimdi sol alt köşede bulunan uygula tuşuna basıyoruz. Listemizde Mobil Genişbant tabı altında Vodafone çıkmış olmalı.

6. Aşama

Bluetooth Yöneticisine tekrar giriyoruz ve aygıtımızın üzerine tıklayıp "Seri Portlar" menüsünden "Çevirmeli Bağlantı Servisi" seçeneğine tıklıyoruz.

Bu seçeneğe tıkladığımızda telefonumuzda "X bilgisayar telefonu modem olarak kullanmak istiyor buna izin veriyor musunuz?" şeklinde bir yazı çıkacak, buna tamam diyoruz. Ardından bilgisayarınız aygıtı telefon cihazlarına ekle diyecek, buna da tamam diyoruz. Sizden bir şifre isteyecek, buraya 4 haneli bir sayı yazın ve tamam tuşuna basın. (Ben 1234 yazdım.) Ardından bilgisayarınızda da bir pencere açılacak ve biraz önce telefonunuza girdiğiniz şifreyi isteyecek, aynısını yazın ve tamam tuşuna basın.

7. Aşama

Daha sonra saatin orada bulunan Network Manager'a sol tuş ile tıklayıp Vodafone seçeneğini seçiyoruz. "Vodafone bağlantısı sağlandı." dediğinde bağlantımız sağlanmış oluyor.

Not: Bağlantıyı kesmek için telefonunuzdan Bluetooth özelliğini kapatabilirsiniz.

3G özelliğini güle güle kullanın.

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

REKABET

Oytun Özdemir

İşletim sistemleri ya da Linux dağıtımları arasındaki en büyük problem “rekabet”.

Geçmiş yılları düşündüğümüzde aslında bütün işletim sistemlerinin ya da Linux dağıtımlarında yapılan hataların çoğunun rekabetten kaynaklandığı görülmektedir. Bu rekabet insanları iyi ya da kötü, zamanla etkilemiştir. Birçok zaman insanlar beğendikleri tek seçimlik rekabetin arkasına saklanıp savunmalarını sadece tek açıdan değerlendirdiklerini görmemektedirler. Ve bununla da kalmayıp destekledikleri dağıtımı, işletim sistemini ya da her ne ise onu uzatıp durumu bir sakızdan farksız hale getirmişlerdir. Desteklenen ürün de zamanla sakız kıvamını almaya başlamıştır. Bütünlüğü bozularak parçalar halinde yutulmaya mahkum kaldığı dönemlerden geçmiştir. Bütün bu sorunların arkasında her ne kadar “rekabet etmek” terimi yer alsa da bazen gruplaşmalarda da bu konu sürekli gündemde yörüngesinde dönerek gerçek yerini bulamamaktadır.

İnsanların rekabet ettikleri yerlerde bazı ürünler aşırı derecede gelişirken birçok hatayı içerir. O ürünü destekleyen, geliştiren veya ürünün başında duran insan kabullenip düzeltmeye çalışırken, diğerleri ona karşı durup her gün yeni problemleri hem grup içinde hem de grup dışında gündeme getirdikleri için onları olumsuzluklarla dolu tuzaklara düşürmektedirler. Bu durumun üstesinden gelmek için ne yapmanız gerektiğini anlatmaya çalışsalar, kabullenmeniz için bile o gruptaki bütün fikirleri unutarak yeni bir fikir içine

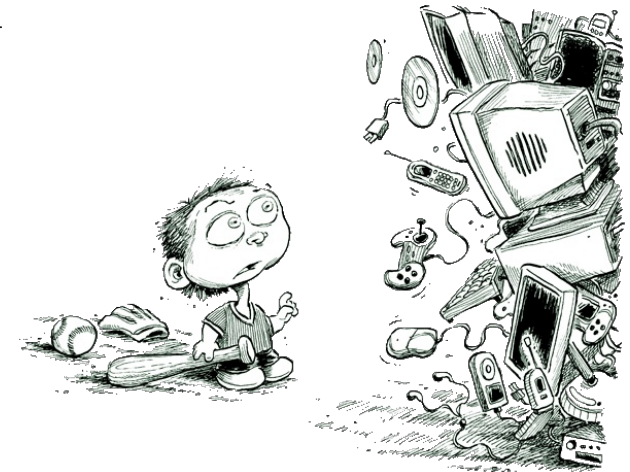
girmeniz gerekecektir. Bu da sizin için devrim niteliğinde olacaktır.

Rekabet nerede gereksizliğini gösterir?

Rekabet, firmalaşan insan topluluklarının yıllarca hiç bozmadan yaptıkları ürünlerin daha iyi olmasını sağlamakla beraber insanların birbirinden koparak düşmanlaşmasına bile sebep olabilir. Eğer bu noktada eski olan yeni olanı kabul edemezse yok olmaya mahkum olur. Bu da grup bütünlüğünün bozulmasına neden olmaktadır.

“Eski çatıyı yıkan hep yeni katlardır.” derler.

Yenilikler, eski kafalarca pek de sevilen şeyler değildir. Onlar için hayat sadece ne yaptıkları ndadır. Bu tarz hayatları emekli

etmeniz gerektiğini düşünüyorsanız hiç çekinmeyin. Moğolların yaşam öykülerinden alıntılar yaparak bunları şimdiki insanların yaşamı ile karşılaştırdığımızda eski kültür diye bir şeyin kalmadığını görebiliyoruz.

Moğol insanların kullandıkları yöntemleri hatırladığımızda o yaşam biçiminde yaşayan insanların yenilikleri ilk aşamada kabullendikleri söylenemez. Uzun yıllar süren savaşlar ve mücadeleler sonucunda çeşitli göçler ve kaçışlarla

yerini bulamamış ve yeniliklerin esiri olmuşlardır. Moğol ülkesindeylermiş gibi yaşayan nadir topluluklar hala var. Ölü bir kültürü ayakta tutmaya çalışan milyonlarca insan... Şu anki teknolojik yapıya baktığınızda fark ediyorsunuz ki bunların hiçbir yararı olmamış, sadece eski kültürlerini yaşayıp gitmişlerdir. Aslında durum öyle değil. Belki de

Moğollar o insanlarda unutamayacakları bir yenilik yapmışlar, o duruma gelebilmeleri için o anki halleri ve yaşam şekilleri onları o duruma ilerlemeye mahkum etmiş.

Bu anlatılanlar sadece insanların yaşam öyküsü gibi gelebilir. Dediğim gibi; olayı rekabetle ilişkilendirdiğinizde bu insanların Moğolların geçmişte yok ettikleri bir kültürün devamı ya da ayrılmış farklı bir bölümü olduklarını anlamışsınızdır. Rekabet ile bir şeyleri çok fazla ilerletmek ya da yok etmek mümkündür. Durumu Linux dağıtımları ile işletim sistemleri olarak değerlendirdiğimizde dikkatimizi çeken hep eski dağıtımların ya da işletim sistemlerinin rekabet yüzünden eskidikleri. Rekabet bir yandan gelişimi artırırken, eskicilerin de çoğalmasını sağlamıştır.

Oytun Özdemir
oytunozdemir@gmail.com

TUXWEET

Merve Uluser

Soru - 1: Öncelikle sizi tanıyalım.

E.E.: LKD üyesi ve İstanbul Üniversitesi'nde öğrenciyim. Aktif bir Linux kullanıcısı ve özgür yazılım taraftarıyım.

Soru - 2: Bu sistemi kurma fikrini nasıl edindiniz?

E.E.: Böyle bir şey aslında aklımda hep vardı. Dünyanın açık yazılım deposu "sourceforge.net"te bir özgür yazılım olan "Sharetronix" adlı yazılımı görünce düşündüm ki "Bu tam Linux kullanıcılarının ihtiyacı olan bir şey." ve hemen yazılımı test etmek için indirip kurdum. Yazılımın özelliklerini görünce bunu Linux kullanıcıları için "özgür bir sosyal ağ" olarak kurmaya karar verdim. Linux kullanıcılarının bu ağı görmesi için "Linux haberleşme e-posta listesine" e-posta attım ve olumlu geri dönüşler aldım. Daha sonra Doruk abinin bunu hemen "linux.org.tr" alan adına taşıyıp daha geniş bir kitleye ulaştırmak istemesiyle platformu şu anki yerine taşımaya karar verdik. Bu taşıma işlemini de hızlı bir şekilde yaptık.

Soru - 3: Sistem tam olarak ne zamandır aktif bir şekilde işliyor?

E.E.: Sistem 15 Haziran'da Linux kullanıcıları için açıldı ve şu an sorunsuz çalışıyor.

Soru - 4: Tuxweet platformunda özel olarak hedeflediğiniz şeyler var mı? Yoksa sistem sadece bir Twitter platformu işlevi mi görüyor?

E.E.: Tuxweet, ne Twitter ne de Facebook. Bazı üyeler Twitter'da şu özellik var da burada niye yok ya da Facebook'ta var da Tuxweet'te neden yok diye şikayet ediyorlar. Fakat Tuxweet'in işlevi Twitter ya da onun gibi sosyal paylaşım siteleri ile aynı değil.

Biz burada tek bir grubuz, o da Linux ve özgür yazılım kullanıcıları. İnsanların Tuxweet'i Twitter ya da Facebook ile karşılaştırmasını, yarıştırmasını istemiyorum. Özgür bir yazılım olan Tuxweet belki yakında hepsine taş çıkartabilir. :)

Soru - 5: Sistemde teknik anlamda yapmayı düşündüğünüz yenilikler var mı? Varsa bunlar neler?

E.E.: Sharetronix altyapısı ile kurulan Tuxweet tüm geliştiricilere açık ve şimdiden geliştirilmeye başlandı. İlk olarak yaptığımız şey artık sitenin sağ tarafında ağda çevrimiçi olan herkesi görebiliyor olmamız. Tuxweet üyesi Doğan Aydın ve gelecek diğer üyelerin yardımı ile Tuxweet'e ikinci olarak yorumları düzenleme, değişik sitelerle entegrasyon ve diğer Linux ile ilgili sitelerden direkt olarak Tuxweet'te paylaşımı sağlayacak buton gibi özellikler üzerinde çalışmaya başladık. Bu çalışmalara tüm gönüllü arkadaşları davet ediyoruz.

Soru - 6: İletilerde ve özellikle özel mesajlarda bulunan 160 karakter sınırlaması için ne diyorsunuz? Bu konuda bir değişikliğe gidilecek mi?

E.E.: İletilerde 160 karakter sınırlaması olması Twitter ile aynı mantıkta. Gönderilen iletiler bir tweet yani genel olarak birer cümle şeklinde.

Zaten Tuxweet de forumlardan ve diğer benzeri sitelerden bu yüzden ayrılıyor (Twitter gibi). Bu karakter sınırlamasını 200'e de çıkartabiliriz fakat tweet'lerin gidişatı ve izlenmesi açısından 160 karakter sınırlamasını uygun görüyorum.

Soru - 7: Platforma an itibariyle Facebook ve Twitter hesapları ile bağlanılabiliyor. İleride bu seçenekler değişecek mi ya da artacak mı?

E.E.: Şu an için Tuxweet, Facebook ve Twitter ile entegre halinde fakat biz bunu daha da geliştirmeye karar verdik. Hemen OpenID entegrasyon işlemlerine başladık. OpenID entegrasyon süreci bittiğinde Tuxweet; Google, Yahoo, AOL, MySpace, Wordpress ve daha birçok büyük topluluk siteleri ile birleşmiş olacak.

Soru - 8: Size göre bu platformun ilk günden beri çok başarılı olmasının ve tutulmasının sebebi nedir?

E.E.: Bunun zaten bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Her şey bir aşamadan, evrimden geçiyor. Bir zamanlar forum ve benzeri portallar çok popülerdi, halen de popüler fakat eskisi kadar değil. Şu an bulunduğumuz dönem sosyal paylaşım dönemi, o yüzden Tuxweet'i kullanmanın tam sırası. :)

Soru - 9: Platformun aralarında pek bir bağ olmayan Linux dağıtım topluluklarını bir araya getirebileceğini düşünüyor musunuz?

E.E.: Türkiye'deki Linux kullanıcıları küçük bir çevre, genel olarak dünyada da böyle. Tuxweet'in kurulma düşüncesi zaten genel olarak küçük olan bu topluluğu bir arada tutmak ve 24 saat aktif olarak birbirimize yardımcı olmamızı sağlamak. O yüzden Tuxweet'te herkesin beraber olacağına inanıyorum.

Soru - 10: Tuxweet ekibi olarak düzenlemeyi düşündüğünüz ve Tuxweet kullanıcılarının da katılabileceği organizasyonlar, toplantılar var mı?

E.E.: Şu an daha yeni olduğumuz için hiç düşünmedik, zaten şenliklerimiz var. İleride topluluk bilinci kazandığımızda bunu düşünmek daha mantıklı. Fakat şenliklerde Tuxweet için bir etkinlik yapabiliriz.

Soru - 11: Linux Mint Türkiye hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

E.E.: Linux Mint kullanıcıları Tuxweet'te de gördüğüm kadarıyla sıcak, bambaşka bir topluluk. Çıkardığınız dergi gibi gönüllülük hesabına dayanan çalışmalarınız Linux camiası açısından gurur verici. İçinizdeki bu dolu isteğin ve hevesin hiç sönmemesini, çalışmalarınızın artan bir ivmeyle çoğalmasını umuyorum.

Soru - 12: Son olarak, böyle önemli bir oluşuma öncülük eden biri olarak Linux Mint Türkiye ekibine ve Linux kullanıcılarına söylemek istediğiniz bir şeyler var mı?

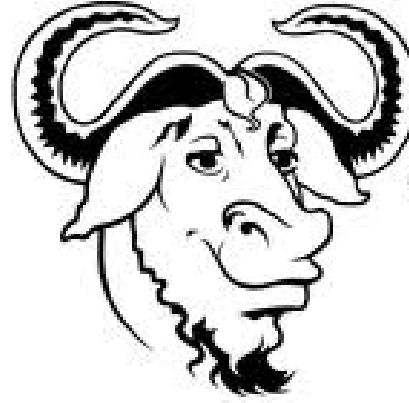
E.E.: Türkiye'deki tüm Linux topluluklarını ve kullanıcılarını Tuxweet'te görmek dileğiyle. Hoşçakalın.

Tuxweet'in muciti Emre Eryılmaz ile yaptığımız bu röportajın ardından yaklaşık 1 ay geçti. Ve bu süreç içerisinde, özgür yazılımın savunuculuğunu üstlenirken bir kez daha ne kadar haklı olduğumuzu anlamamıza neden olan bazı şeyler oldu. Röportajda ve geçen sayıda da bahsettiğimiz gibi Tuxweet, Sharetronix isimli bir yazılımı kullanıyor. Bu yazılım özgür bir yazılımdı fakat bazı sebeplerden dolayı geliştiricileri bu yazılımı özgür yazılım sınıfından çıkarmaya karar vermiş. Sitelerinde yapılan açıklamanın bir kısmı şöyle:

"Açık kaynak topluluğunda insanlar iyi bir yazılım oluşturmak için beraber çalışırlar fakat her nasılsa bizim olayımızda kullanıcıların birçok eklenti geliştirip toplulukla paylaşmadığı ve yazılımımızı kendi yazılımlarıymış gibi sattıkları birçok durum oluştu. Bu yazılımın bizim tarafımızdan yazıldığını doğrulamak için birkaç şirketten sorgu aldık. Bu hiç hoş değil millet!"

Bu olayların ışığında yazılımın lisansını Affero GPL'den, eğer onu kişisel topluluğunuz için kullanacaksanız (Google reklamlarını içerebilir ya da içermeyebilir.) bedava kullanmanıza izin veren kendi lisansımıza çevirmeye karar verdik."

Bu duyuruyla birlikte yazılımın 1.5 ve sonraki sürümlerini özgür yazılım olma sıfatından çıkaran Sharetronix ekibi, özgür yazılım kullanıcılarının oldukça tepkisini alacak gibi. Zaten bu blog yazısı altında Emre Eryılmaz ve Doruk Fişek de kişisel tepkilerini güzel bir şekilde dile getirmişler. Tuxweet ekibi ise şu an için hala özgür olan 1.4.2 sürümünü kullanıyor. En kısa zamanda hala özgür olan bir yazılıma geçebilmeleri dileği ile...

Özgür Yazılımın Özgür Araçlara İhtiyacı Var

Merve Uluser
merveuluser@linuxmint.org.tr

ISO KALIPLARINI USB'YE YAZDIRMA

Merve Uluser

Meraklı bir Linux kullanıcısıysanız elbette yeni çıkan dağıtımları denemek istersiniz. Fakat hem meraklı bir Linux kullanıcısı, hem de bir netbook kullanıcısı iseniz ya da her yeni çıkan dağıtıma ayrı CD yakmaktan sıkıldıysanız USB bellekler kurtarıcınız olabilir. Günümüzde çoğu USB bellek boot edilebilme özelliğine sahip. Peki Linux dağıtımları altında bir USB belleği boot edilebilir hale getirip içerisine bir ISO kalıbını yerleştirmek için neler yapabiliriz?

1-) "dd" Komutunu Kullanarak

Oldukça basit bir komut ile USB belleğimizdeki tüm veriyi silerek ISO kalıbını USB belleğimize yerleştirebiliyoruz. Komut şöyle kullanılıyor:

```
dd if=/dosya_yolu/dosya_adi.iso of=/dev/aygit_adi
```

Mesela Arch Linux'un ISO'sunu USB belleğime yazdırmak istiyorum. ISO kalıbının yolu şu: `/home/jeaquares/ISOs/archlinux-2010.05-core-i686.iso`

USB belleğinizin adı şöyle bir şey olmalı: `/dev/sdx`

Aygıt adınızı "sudo fdisk -l" komutu ile öğrenebilirsiniz. Benim örneğimde aygıt adı şu: `/dev/sdb`

Önemli Uyarı: Aygıt isminiz `/dev/sdb1` şeklinde görünür genelde. Özellikle Arch kurulum belgesinde `/dev/sdb1` yerine `/dev/sdb` kullanılması gerektiği ile ilgili bir uyarı var. Bu uyarıyı diğer dağıtımlar için de dikkate alabilirsiniz.

```
File Edit View Terminal Help
jeaquares@jeaquares-laptop:~$ sudo dd if=/home/jeaquares/ISOs/archlinux-2010.05-core-i686.iso of=/dev/sdb
663552+0 records in
663552+0 records out
339738624 bytes (340 MB) copied, 119.553 s, 2.8 MB/s
jeaquares@jeaquares-laptop:~$
```

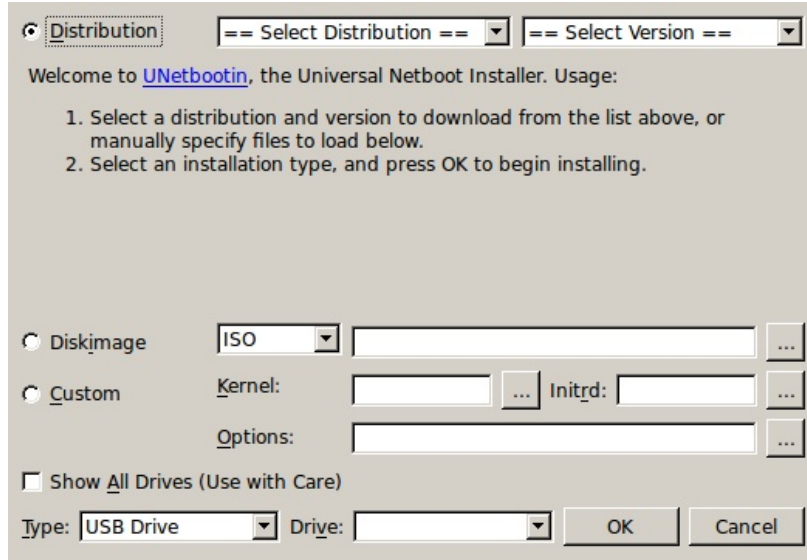
Kısacası Uçbirim'de çalıştıracığım komut şu olmalı:

```
sudo dd if=/home/jeaquares/ISOs/archlinux-2010.05-core-i686.iso of=/dev/sdb
```

Bu komutun ardından ISO kalıbımız USB'ye yazdırılmış olacak. Bilgisayarı yeniden başlatırken BIOS'a girip boot seçeneklerinden USB'yi seçerek USB'mizi çalıştırabiliriz.

2-) UNetbootin'i Kullanarak

USB belleklerin, özellikle boot edilebilir USB belleklerin yaygınlaşmasıyla birçok bilgisayar kullanıcısı bu programın adını daha çok duymaya başladı. Linux ve Windows altında da çalıştırılabilen UNetbootin isimli program, kullanıcılarına birçok Linux dağıtımının ISO kalıplarını USB belleklerine yazdırabilmeleri için birçok önemli özelliği bünyesinde barındırıyor. Programı Ubuntu ve Mint kullanıcıları depolarında bulabilirler.

Program bize 3 seçenek sunuyor. İlk seçenekte birçok Linux dağıtımını görebiliyoruz. Bu Linux dağıtımlarından birini seçip yan kısımdan da sürümünü seçtiğimizde program o dağıtımı kendisi indirip USB'ye yazdırıyor. Eğer elimizde ISO kalıbımız varsa "Diskimage" seçeneğini işaretleyip programa ISO kalıbının yerini göstermemiz gerekiyor. Eğer orta düzey bir kullanıcı iseniz ve özelleştirilmiş bir dağıtım hazırlama düşünceniz varsa "Custom" seçeneğini seçerek dağıtımı özelleştirebilirsiniz.

Biz ISO kalıbını önceden indirdiğimiz için programa ISO kalıbının yerini gösteriyoruz. Daha sonra aşağıdaki kısımdan "Show All Drives (Use with Care)" seçeneğini işaretleyip "Drive" kısmından (benim örneğimde sdb) USB belleğimizi seçiyoruz ve OK'a tıklıyoruz.

Program kalıbı yazdırmayı bitirdiğinde sizden bilgisayarı yeniden başlatmanızı isteyecek. Bilgisayarı yeniden başlattığınızda BIOS kısmını ayarlayıp USB'nizi çalıştırabilirsiniz.

3-) Gujin Bootloader'ı Kullanarak

Bu sancılı kısmı sona bıraktım. Eğer amacınız basitçe bir dağıtımı USB'ye yazdırıp kullanmak ise üstteki 2 yöntem işinizi çok kolayca görür. Ancak USB belleğinizde birden fazla Linux dağıtımını bulundurmak ve USB'yi çalıştırdığınızda hangisini kuracağınızı seçebilmek istiyorsanız bu anlatacağım yöntem tam size göre. Yöntemin mantığı şu: USB bellek üzerine bir bootloader kur, içerisine ISO dosyalarını at ve bilgisayarı yeniden başlat! Tabii ki bu dediğim şeyi gerçekleştirmek 3 adımda mümkün değil. Öncelikle USB belleğimizin üzerindeki tüm veri ve ayarların (önceki iki örnekte olduğu gibi) silineceğini belirtelim. USB belleğimizi bilgisayarımıza takalım ve şu komutu verelim:

```
sudo fdisk /dev/sdb
```

Şimdi bölüm tablosunu kontrol edelim ve varsa olan bölümleri silelim. Bunun için "Command (m for help):" kısmından sonra "p" (*print*) yazıyoruz ve enter'a basıyoruz. Eğer bir bölüm varsa bu bölümü "d" (*delete*) komutunu vererek siliyoruz. Tekrar "p" yazarak tüm bölümlerin silindiğinden emin olduktan sonra bölüm oluşturma aşamasına geçebiliriz.

Öncelikle bootloader'ımızın kurulacağı bir birincil (*primary*) bölüm oluşturmamız. Bunun için önce "n" (*new*) komutunu veriyoruz. Daha sonra "p" ye basarak birincil bölüm oluşturmaya başlıyoruz. (4 tane birincil bölüm oluşturabilirsiniz.) Daha sonra "Partition number (1-4):" satırının ardından 1 yazıyoruz. "First cylinder..." ile başlayan satırın ardından sadece enter'a basıyoruz. "Last cylinder..." ile başlayan satırın ardından "+16M" yazıyoruz. Bu, birincil bölümümüzü 16 MB boyutunda ayarlayacak. Daha sonra "a" ya basıp 1'i seçiyoruz. Bu, birincil bölümü boot edilebilir hale getirecek. En son "t" ye basıp 6'yı seçiyoruz. Böylece birincil bölümümüzün türünü FAT16 olarak belirliyoruz. Tekrar "p" ye basarak bölüm tablosunu görebilirsiniz. Şimdi ise bir genişletilmiş (*extended*) bölüm oluşturmamız gerekiyor. ISO dosyalarını bu bölüm altında oluşturulmuş mantıksal (*logical*) bölümlere ekleyeceğiz.

```
File Edit View Terminal Help
Sector size (logical/physical): 512 bytes / 512 bytes
I/O size (minimum/optimal): 512 bytes / 512 bytes
Disk identifier: 0x7f8d0e0c

Device Boot      Start         End      Blocks   Id  System
/dev/sdb1 *          1          17       17392    6   FAT16

Command (m for help):
```

Genişletilmiş bir bölüm oluşturmak için yapmamız gereken "n"ye bastıktan sonra "e"ye basmak. "Partition Number (1-4):" kısmından sonra 2 yazıp enter'a basıyoruz. Daha sonra "First cylinder..." kısmından sonra yine bir şey yazmadan enter'a basıyoruz. "Last cylinder..." kısmından sonra da enter'a basarak genişletilmiş bölümü USB belleğin geri kalan tüm bölümü olarak ayarlıyoruz. Şimdi bu genişletilmiş bölüm altına ISO kalıplarını yerleştireceğimiz, her ISO kalıbı için ayrı bir mantıksal bölüm oluşturmalıyız. Bunun için tekrar "n"ye basıyoruz ve ardından "l" (*logical*) yazıp enter'a basıyoruz. "First cylinder..." kısmında bir şey yazmadan yine enter'a basarak silindirin bir önceki bölümün bitiş noktasından otomatikman başlamasını sağlıyoruz. Daha sonra "Last Cylinder..." kısmında ise o bölüme hangi ISO kalıbını yerleştireceksek o kalıbın boyutunu MB cinsinden yazıyoruz. Benim örneğimde bu kalıp Arch Linux'un core kalıbı olacak ve boyutu yaklaşık olarak 340 MB. Ben garanti olması için 345 MB olarak yazacağım oraya, yani tam olarak yazmam gereken değer şu: "+345M"

Başka bir ISO kalıbını yerleştirmek istiyorsak aynı işlemi tekrar yapacağız. Ben bunun dışında bir de Ubuntu kalıbını yerleştirmek istiyorum, bu sebeple 700 MB'lık bir mantıksal bölüm daha oluşturdum. USB belleğinizin kapasitesi dolana kadar bu işlemi tekrarlayabilirsiniz.

İşlem bittiğinde bölüm tablom şu şekilde görünüyor:

```
File Edit View Terminal Help

Device Boot      Start         End      Blocks   Id  System
/dev/sdb1 *          1          17       17392    6   FAT16
/dev/sdb2          18         3822    3896320    5   Extended
/dev/sdb5          18         358      349168    83   Linux
/dev/sdb6         359        1059     717808    83   Linux

Command (m for help):
```

Genişletilmiş bir bölüm oluşturmak için yapmamız gereken "n"ye bastıktan sonra "e"ye basmak. "Partition Number (1-4):" kısmından sonra 2 yazıp enter'a basıyoruz. Daha sonra "First cylinder..." kısmından sonra yine bir şey yazmadan enter'a basıyoruz. "Last cylinder..." kısmından sonra da enter'a basarak genişletilmiş bölümü USB belleğin geri kalan tüm bölümü olarak ayarlıyoruz. Şimdi bu genişletilmiş bölüm altına ISO kalıplarını yerleştireceğimiz, her ISO kalıbı için ayrı bir mantıksal bölüm oluşturmalıyız. Bunun için tekrar "n"ye basıyoruz ve ardından "l" (*logical*) yazıp enter'a basıyoruz. "First cylinder..." kısmında bir şey yazmadan yine enter'a basarak silindirin bir önceki bölümün bitiş noktasından otomatikman başlamasını sağlıyoruz. Daha sonra "Last Cylinder..." kısmında ise o bölüme hangi ISO kalıbını yerleştireceksek o kalıbın boyutunu MB cinsinden yazıyoruz. Benim örneğimde bu kalıp Arch Linux'un core kalıbı olacak ve boyutu yaklaşık olarak 340 MB. Ben garanti olması için 345 MB olarak yazacağım oraya, yani tam olarak yazmam gereken değer şu: "+345M"

Başka bir ISO kalıbını yerleştirmek istiyorsak aynı işlemi tekrar yapacağız. Ben bunun dışında bir de Ubuntu kalıbını yerleştirmek istiyorum, bu sebeple 700 MB'lık bir mantıksal bölüm daha oluşturdum. USB belleğinizin kapasitesi dolana kadar bu işlemi tekrarlayabilirsiniz.

İşlem tamamlandığında "w" (*write*) komutunu veriyoruz. Böylece disk tablomuz kaydedilecek.

Birincil bölümümüzü aşağıdaki komutla biçimlendiriyoruz:

```
mkfs.msdos -F 16 /dev/sdb1
```

Şimdi ise sıra Gujin bootloader'ı yüklemeye geldi. Yazılımı şuradan indiriyoruz: <http://sourceforge.net/projects/gujin/files/install/2.4/install-2.4.tar.gz/download>

Yazılımı indirdikten sonra çıkarıyoruz. Yazılımın klasörünün yolu benim örneğimde şöyle: */home/jeaquares/Downloads/install*

Gujin'i yüklemek için Uçbirim'e sırayla şunları yazıyoruz:

```
cd /home/kullanici_adi/Downloads/install
sudo ./instboot boot.bin /dev/sdb1 --disk=BIOS:0x80 -w
```

Önemli Uyarı: Komutu yazarken sürücü kısmına "/dev/sdb1" yerine "/dev/sdb" yazarsanız yaptığınız tüm disk bölümleri silinir. Gujin'in boot edilebilir birincil bölüm olan "/dev/sdb1"e kurulması gerektiğini unutmayın.

Bu komutu verdikten sonra bize /dev/sdb1'in tamamen silineceğini, işleme devam etmek isteyip istemediğimizi soracak. Bu soruya "yes" yazıyoruz ve enter'a basıyoruz. Bu aşamadan sonra Gujin yüklenmiş olmalı. İşlem sonucunda "sudo fdisk -l /dev/sdb" komutunu vererek disk bölümlerinizi tekrar kontrol edebilirsiniz.

Şimdi sıra oluşturduğumuz bu bölümlere ISO kalıplarını aktarmaya geldi. Bunun için önce ISO kalıplarımızın olduğu dizine geçiş yapalım. Benim örneğimde bu komut "cd /home/jeaquares/ISOs" olacak. Bu dizine geçiş yaptıktan sonra disk tablomuzu tekrar açalım. (*sudo fdisk -l /dev/sdb*)

Buradan hangi bölüme hangi ISO kalıbını yerleştirmek istediğimizi seçelim. Benim örneğimde durum şöyle:

Arch Linux ISO'su ==> /dev/sdb5
Ubuntu ISO'su ==> /dev/sdb6

"cat" komutu ile ilgili ISO'ları ilgili bölümlere yerleştiriyorum:

```
cat archlinux-2010.05-core-i686.iso > /dev/sdb5
cat ubuntu-10.04-desktop-i386.iso > /dev/sdb6
```

Bu komutları vermeden önce "sudo su" yazarak root olmanızı öneririm. İşlem tamamlandığında ISO kalıplarımız ilgili bölümlere yerleştirilmiş olacak. Şimdi USB belleğin sağlıklı çalışıp çalışmayacağını test edelim. Bunun için Qemu isimli bir programı yüklememiz lazım. Ubuntu ve Mint kullanıcıları bu programı depolarında bulabilirler. (*sudo apt-get install qemu*)

Program yüklendikten sonra "qemu -usb /dev/sdb" komutu ile USB'mizin çalışıp çalışmadığını kontrol edebiliyoruz. Eğer Gujin arayüzüne sorunsuz bir şekilde ulaşabiliyorsak bilgisayarını yeniden başlatıp BIOS'tan gerekli ayarları yaparak USB'mizi çalıştırabiliriz.

```
Starting SeaBIOS (version 0.5.1-20100120_010601-rothera)
Booting from Hard Disk...
ISOLINUX 3.86 2010-04-01 EHDD Copyright (C) 1994-2010 H.
```

Merve Uluoer
merveuluoer@linuxmint.org.tr

LINUX DAĞITIMLARI

Murat Cebir

Bir yerlerden duydunuz ya da bir arkadaşınızda gördünüz. Linux diye bir şey var ve bazı insanlar Windows yerine bunu kullanıyor. Önce hayret ettiniz, Windows'tan başka ne olabilir ki bilgisayar kullanmak için?

Bir sabah bilgisayarınızın güç düğmesine bastınız fakat bir türlü açılmadı, mavi ekran ve ne demek istediğini anlamadığınız bir sürü yazı. Sinirlendiniz, en son neler yaptığınızı hatırlamaya çalıştınız ama bilgisayarın

açılmamasını gerektirecek bir şey yapmamıştınız. Burnunuzdan soluyarak bilgisayarınızı servise götürdünüz. Windows durduk yere kendini uçurmuştu!!! Çaresiz format atıldı; tüm belegeleriniz, fotoğraf arşiviniz, film arşiviniz, binbir güçlükle temin ettiğiniz programlarınız, ne varsa hepsi gitti. Üstelik tüm bunların üstüne bir de “Ben yiyemedim, al sen ye.” dercesine servis ücreti de ödediniz. Artık bazı şeylerden eminsiniz.

0) Malum işletim sistemini kullandığınızda hiçbir şeyin garantisi yok.

- 1) Bu yaşadığınız olay ertesi gün yine başınıza gelebilir.
- 2) Böyle gitmez, bir şeyleri değiştirmeniz lazım.

Bilgisayarınızı eve getirdiniz ve derin bir nefes alıp arama motoruna “Linux” diye yazdınız. Google arama motorunu kullanıyorsanız karşınıza 1. sonuç sayfasında Pardus, Ubuntu, Fedora diye bir şeyler çıkmıştır. 2. sonuç sayfasında Debian ve 3. sonuç sayfasında ise Suse, Gentoo ve Slackware... Liste uzayıp gidiyor. Linux'un, kendi tabiri ile onlarca hatta yüzlerce dağıtımı var. Peki siz hangisini kullanmalısınız? İşte bu yazının amacı genel hatları ile Linux dağıtımlarını yeni başlayanlara ve merak edenlere kabaca tanıtmak.

Başlamadan önce bir konuda anlaşalım. “Size şöyle bir Linux gider.” ya da “Yapacağınız şu iş için en ideali şu dağıtımdır.” diye bir cümle kurmak çok yanlış olur. Linux'un her dağıtımı ile yapmak istediğiniz her şeyi yapabilirsiniz. Sınır? Sınırımız sizin hayal gücünüzdür. Hangi dağıtımı kullanacağınız tamamı ile sizin seçiminize ve beğeninize kalmıştır. Yüzlerce dağıtımı tanıtmak ya da en azından birkaç satır ile açıklamaya çalışmak bu yazıyı okunması zor hale getireceğinden ben sizlere Linux camiasının en baba sitelerinden biri olan <http://distrowatch.com> sitesinin 7 Temmuz 2010 tarihinde “Son 6 ay içindeki en popüler Linux Dağıtımları Listesi”nin ilk 20'sini tanıtmaya çalışacağım.

Bir Linux dağıtımını dört ana kriter ile değerlendirebiliriz. Paket yöneticisi, varsayılan masaüstü yöneticisi, dosya sistemi ve kurulum yöntemi. Distrowatch'ın ilk 20 sırasındaki dağıtımların bu kriterlere göre tablosu aşağıdaki gibidir.

SIRA	DAĞITIM ADI	PAKET FORMATI	PAKET YÖNETİM ARACI	MASAÜSTÜ	DOSYA SİSTEMİ	KURULUM ARAYÜZÜ
1	Ubuntu	deb	apt	GNOME	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik
2	Fedora	RPM	yum	GNOME	ext3, ext4, XFS	Grafik
3	Mint	deb	apt	GNOME	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik
4	OpenSUSE	RPM	Yast, Zypper	KDE	ext3, ext4, ReiserFS, XFS	Grafik
5	PCLinuxOS	RPM	apt, rpm	KDE	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, Reiser4FS, XFS	Grafik
6	Debian	deb	apt	GNOME	ext3, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik
7	Mandriva	RPM	urpmi, rpmdrake	KDE	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik
8	Sabayon	Entropy	portage, entropy	GNOME/KDE	Btrfs, ext4	Grafik
9	Arch	Pacman	tar.xz	GNOME	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Text Modu
10	Puppy	PET	pupget, dotpup	JWM	ext3	Grafik
11	MEPIS	deb	apt	KDE	ext3, ext4, ReiserFS	Grafik
12	Slackware	txz	installpkg, upgradepkg	KDE	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Text Modu
13	FreeBSD	tbz	pkg	GNOME	UFS2	Text Modu
14	CentOS	RPM	yum, up2date	GNOME	ext3	Grafik
15	Ultimate	deb	apt	GNOME	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik
16	Lubuntu	deb	apt	LXDE	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik
17	Tiny Core	TCE	appbrowser, tce-load	flwm	---	Text Modu
18	PC-BSD	PBI, TGZ	pkg	KDE	ext4	Grafik
19	Gentoo	SRC	portage, emerge	GNOME	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Text Modu
20	PC/OS	deb	apt	Xfce	ext3, ext4, JFS, ReiserFS, XFS	Grafik

PAKET YÖNETİCİLERİ:

DEB: İlk 20 dağıtımın en çok kullandığı paket yöneticisi olan DEB, Debian ana dağıtımının ve Debian temelli tüm dağıtımların kullandığı paket yöneticisidir. Linux kullanıcısının bir programı kurmasını ya da kaldırmasını oldukça kolaylaştıracak şekilde tasarlanmış olup bir programın kurulması için başka bazı bağımlılıklar gerekiyorsa bunları da otomatik olarak kuran bir paket yöneticisidir. DEB'in paket yönetiminde kullandığı araç APT'dir.

RPM: Linux dünyasının ticari dağıtımı olan Redhat'in geliştirdiği RPM paket yöneticisinin son kullanıcı için DEB'den farklı olduğunu söyleyemeyiz. Fakat RPM'nin DEB'e göre daha fazla araç ile uyumlu olduğunu ve geliştirici açısından paket yapımının daha basit olması gibi farklarını da belirtmemiz lazım. RPM'nin paket yönetim aracının ismi dağıtıma göre değişir. Fedora'da YUM, OpenSuSE'da YaST ve Zypper, Mandriva'da urpmi gibi.

Pacman: Arch Linux'un geliştiricisi Judd Vinet tarafından geliştirilen Pacman paket yöneticisi, diğer paket yöneticileri gibi bir paketi otomatik olarak indirme kurma ve bağımlılıklarını çözme yeteneğine sahiptir. Kullanıcının sadece tek bir komutla sistemini güncelleştirebilmesine olanak sağlayan Pacman'de amaç neye ihtiyacınız varsa sadece onu kurmak ve yürütmek üzerinedir. Yeri gelmişken söyleyelim. Genel tablodaki Kurulum Arayüzü sütununda bulunan Text Modu özelliği taşıyan dağıtımları

yeni başlayanlar için önermiyoruz. Bu tip dağıtımları kullanmak için orta veya ileri düzey Linux bilgisine sahip olmak gerektiğinin altını çizelim.

TXZ: Slackware Linux'un kullandığı bu paket sistemi tıpkı Pacman'in olduğu gibi yeni başlayan Linuxseverlere önerilmez. Çünkü kullanımı sistem üzerinde hakim olabilecek kadar bilgi ve tecrübe gerektirir. TXZ'de programlar kaynak kodundan derlenir ancak paketin çalışması için gerekli bir bağımlılık varsa bunlar DEB ve RPM'deki gibi otomatik olarak yüklenmez. Kullanıcı gereken bağımlılıkları kendisi bilmeli ve sistemine kurmalıdır. Bu yöntem yeni kullanıcılar için korkutucu görünse de tıpkı Pacman'de olduğu gibi sadece ihtiyaç duyduğunuz şeyleri sisteminizde barındıracağından sisteminiz kararlı, hafif ve hızlı olacaktır.

En çok kullanılan 20 Linux dağıtımı listemizde bulunmamasına rağmen bahsetmeden geçerse ayıp edeceğimiz bir dağıtım var: Pardus. Bir TUBİTAK projesi olan Pardus, PiSi paket yöneticisini kullanır. Tıpkı Pardus'un kendisi gibi PiSi de tamamı ile Türk geliştiricilerinin yazdığı bir paket yöneticisidir. PiSi ile program derlemek oldukça kolaydır. Hatta şu anda geliştiriciler için en rahat paket yöneticisi PiSi'dir dersek çok da yanlışmış olmayız. PiSi'nin özelliklerinden biri de PiSi ile kuracağınız programların boyutlarının diğer paket yöneticilerine göre daha düşük olmasıdır. LZMA ile sıkıştırılmış paketler daha küçük olduğu için sabit diskinizde fazla yer kaplamaz.

MASAÜSTLERİ:

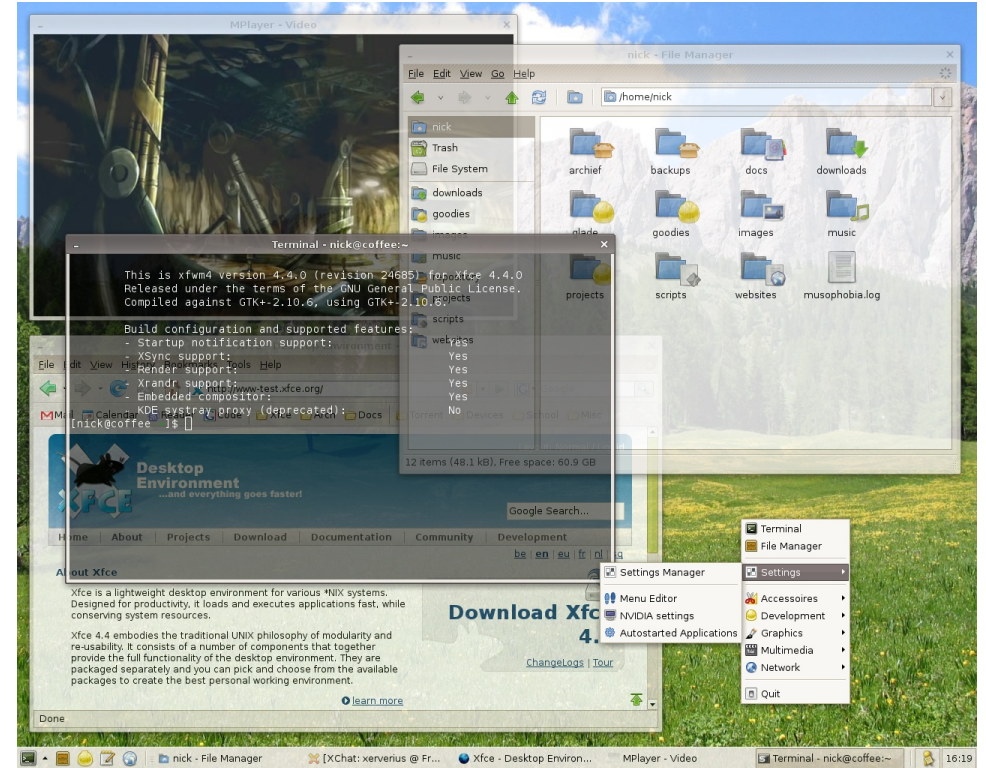
Linux dağıtımlarının belki de en çok ilgi çeken yanı görselliğidir. Bu görsellik masaüstü yöneticileri ile sağlanmaktadır. Linux'a başlamayı düşünenlerin internette izlediği videolardan ya da arkadaşlarının bilgisayarlarında gördükleri uyulamalardan etkilenmeleri bizler için artık kanıksanmış bir şeydir. Peki bir Linux masaüstü ortamı neden bu kadar harika şeyleri yapabiliyor? Linux'ta masaüstünüz de tıpkı herhangi bir uygulama ya da programınız gibidir. Linux çekirdeği masaüstünü sistemin asla değişmeyecek bir parçası değil, geliştirebilecek bir uygulama gibi görür ve yorumlar. Kendinize uygun masaüstünü seçmek için dikkat etmeniz gereken sadece bir tek kriter söz konusu. Bu masaüstü yöneticisini benim bilgisayarım kaldırır mı? Her yeni çıkan versiyonunda biraz daha fazla performans isteyen ekran kartları veya biraz daha RAM almanızı gerektiren işletim sistemleri gibi değildir Linux. Linux'ta bilgisayarınız ne kadar eski olursa olsun, onun gereken ölçüde hızlı ve verimli çalışmasını sağlayan bir masaüstü yöneticisi mutlaka vardır.

Eğer yeni model bir bilgisayarınız, iyi bir ekran kartınız ve yeterli RAM'iniz varsa GNOME veya KDE masaüstünü tercih etmenizi öneririm. Tüm üç boyutlu uygulamaların keyfini çıkarmanız için iki alternatifiniz var. "GNOME ile KDE arasında ne fark var?" diye sorabilirsiniz. Emin olun bu konu Linux toplulukları ve geliştiriciler arasında uzun yıllardır tartışılıyor ancak hala kesin bir cevap bulunabilmiş değil. Farkı anlatabilmek için

söyleyebileceğim elle tutulur tek bir şey olabilir: Sizin tercihiniz. Hangisi sizin zevkinize hitap ediyorsa ve kullanırken hangisi ile daha rahat ediyorsanız onu seçin ve keyfini sürün.

Peki ya bilgisayarımız eski bir model ise? GNOME veya KDE'nin bizlere sunduğu olanaklardan faydalanamayacağız mı? Şunu sakın unutmayın ki, Linux asla size “Git de yeni bir donanım al!” demez. Elinizdeki donanımı randımanlı bir şekilde nasıl kullanabilirsiniz, onun yollarını arar. Eski bilgisayarınızı canlandırmak için LXDE, XFCE masaüstü yöneticileri gibi seçenekleriniz var. İlk 20 listemizde bulunan Linux dağıtımlarının hemen hepsi bu hafif ve eski bilgisayarlar için geliştirilmiş masaüstü yöneticilerini destekler.

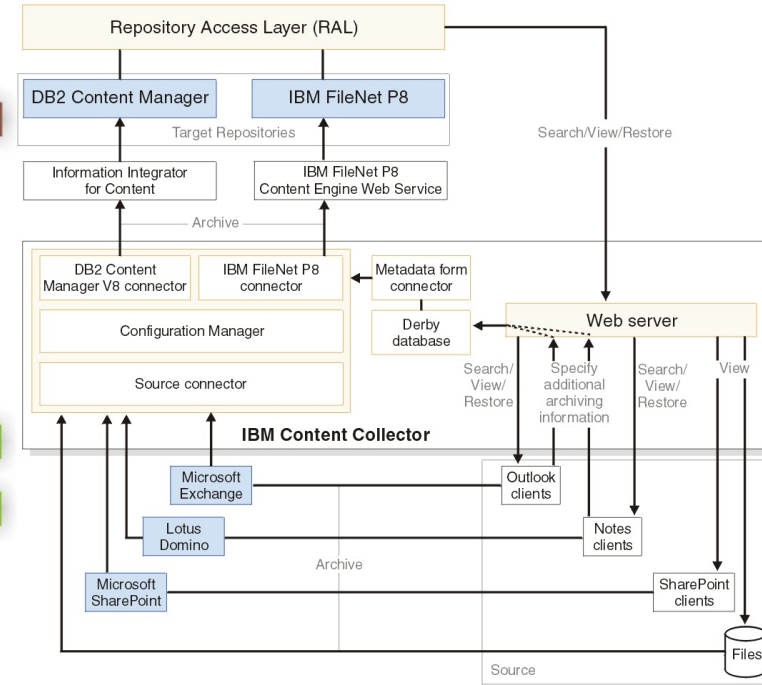
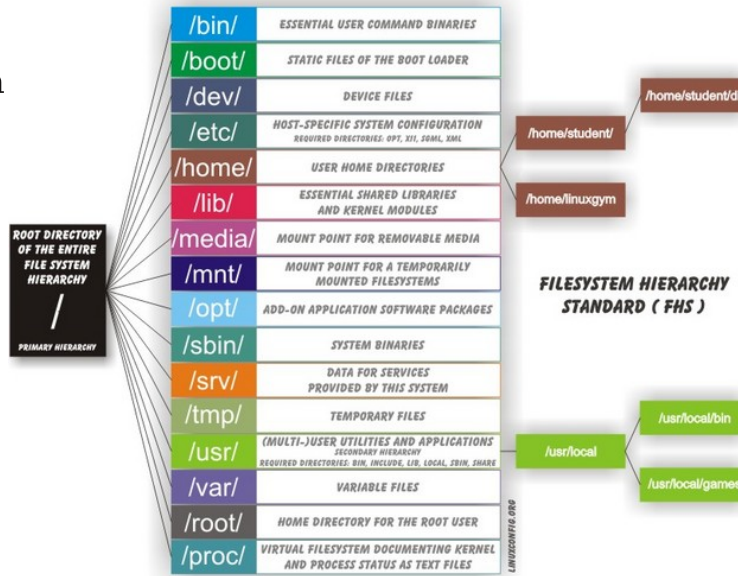
DOSYA SİSTEMLERİ:

Dosya sistemi bir işletim sisteminin kalbidir. Sistemin ve kullanıcının bilgisayarı çalıştırıp her türlü veriyi kayıt etmesini sağlayan dosya sistemi takdir edersiniz ki 'sağlam' olmalıdır. Elimden geldiği kadar Windows'u kötülememeye çalışsam da Windows'un kullandığı dosya sistemi olan NTFS'nin hali pek de parlak sayılmaz. Linux, NTFS dosya sistemini kullanmaz ama siz isterseniz ek olarak onunla da çalışır. Linux sistemleri diğer işletim

LINUX DAĞITIMLARI

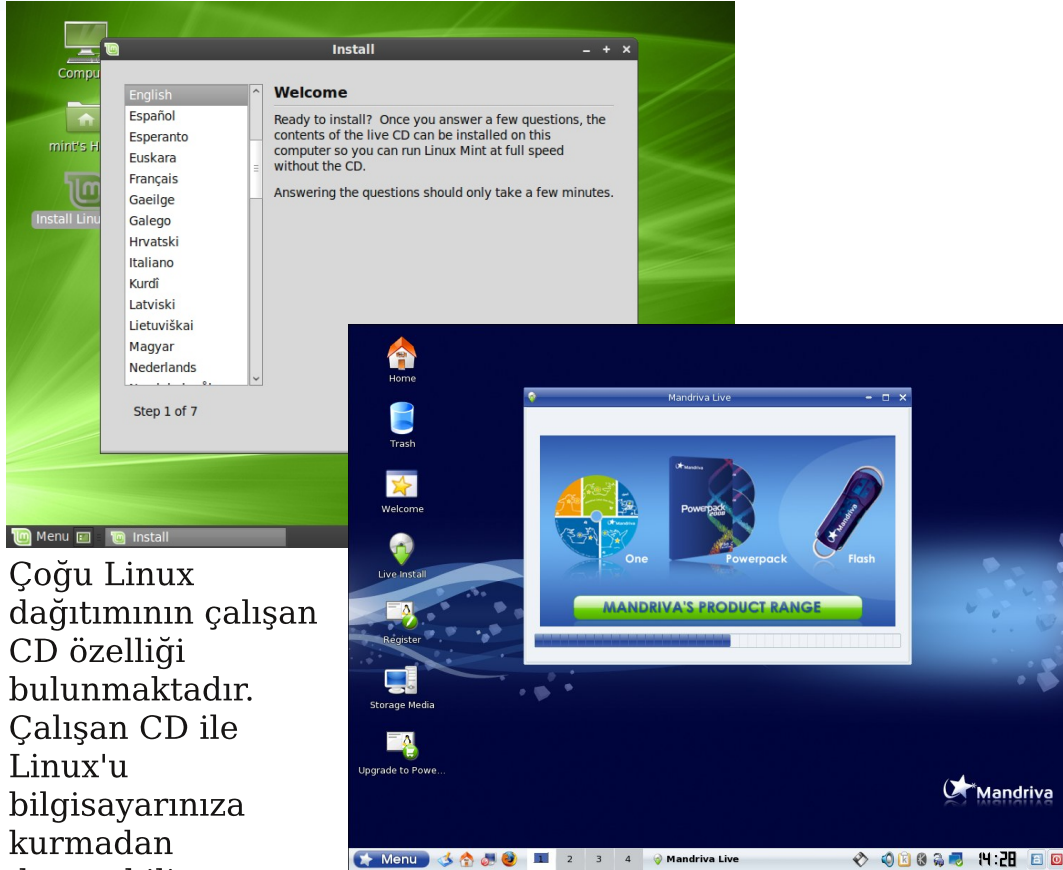
Linux Mint Türkiye Elektronik Dergisi Root

sistemleri ile barışık olduğu için bilgisayarında hem Windows hem de Linux işletim sistemlerini bulundurmak isteyenler için Linux sorun çıkarmaz. Fakat aynı şeyi Windows için söyleyemeyiz. İlk 20 listemizdeki Linux dağıtımları EXT3, EXT4, JFS, ReiserFS, XFS dosya sistemlerini kurduğunuz anda bunları tanır ve çalışır.

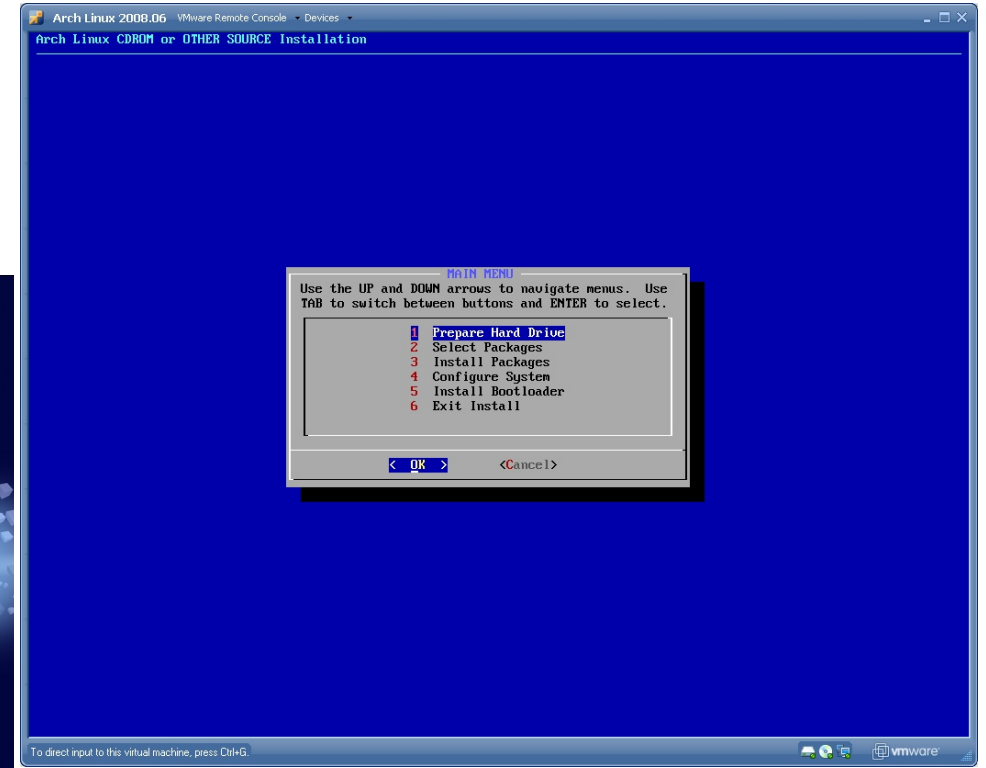

KURULUM YÖNTEMİ:

Bilgisayarınıza çeşitli nedenler yüzünden kaç kez format attınız? Siz mi formatladınız yoksa yetkili servis mi? Uzun yıllar boyu bilgisayar kullanmanıza rağmen işletim sistemini baştan kurmak sizin için ne kadar da zor, değil mi? Linux kurmak, birkaç soruya vereceğiniz cevapla oldukça basite indirgenmiştir. Tüm dağıtımların kurulum arayüzü kullanıcının hızlı bir şekilde sistemi kurması için tasarlanmıştır.

Çoğu Linux dağıtımının çalışan CD özelliği bulunmaktadır. Çalışan CD ile Linux'u bilgisayarınıza kurmadan deneyebilir, programlarını çalıştırabilir ve görselliğinin keyfini sürebilirsiniz. Tablomuzdaki birçok Linux dağıtımı kurulum sırasında grafik arayüzü kullanmakta. Ancak kolayca fark edebileceğiniz gibi bazı dağıtımlar text modunda kurulum gerçekleştiriyor. Daha önce de belirttiğimiz gibi text modu ile kurulan dağıtımları Linux'ta ilerleyip kendinizi hazır hissettiğinizde denemenizi tavsiye ediyoruz.

Linux'tan uzak durmanız için mazeretiniz sadece önyargılarınız ve alışkanlıklarınız olabilir. Sizi engelleyen bu mazeretlerden kurtulduğunuzda önünüzde yepyeni bir dünyanın açıldığını göreceksiniz.

Murat Cebir
murat.dixieflatline@gmail.com

IMAGESHACK UPLOADER

Merve Uluser

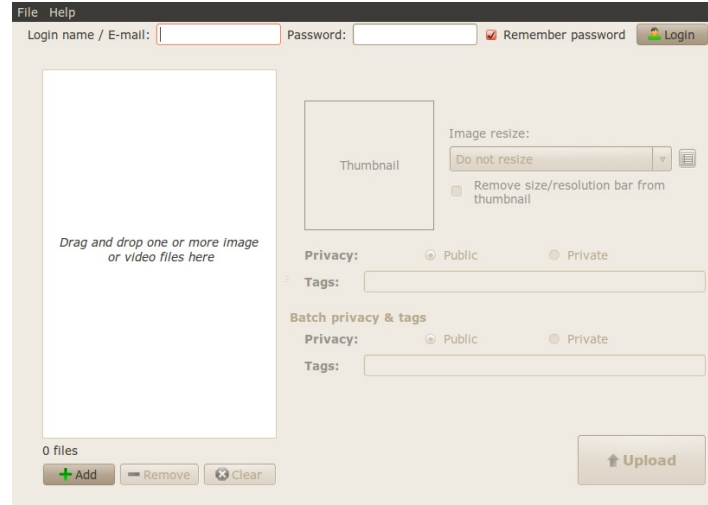

Muhtemelen dünyada en çok kullanılan resim yükleme sitelerinden birisidir imageshack.us. Elbette bu kadar çok tercih edilen bir sitenin geliştiricileri birçok büyük oluşumda olduğu gibi zamanla kendisine özel araçlar yazar.

ImageShack geliştiricileri de kullanıcılarına web tarayıcısına bağlı kalmadan fotoğraf ve resimleri yükleyebilmelerine olanak sağlayacak bir araç yazmış: ImageShack Uploader.

Linux kullanıcılarının program sıkıntısını hepimiz biliriz. Üreticiler sadece Windows ya da Mac tabanlı çalıştıkları için zaman zaman bazı güzel uygulamalardan mahrum kalabiliyoruz. Ama ImageShack geliştiricileri bu konuya sessiz kalmamış ve Windows/Mac için yazdıkları gibi ImageShack Uploader'ı Linux için de yazmışlar.

Programın şu anda sadece DEB paketi bulunmakta. (Sebebi de en çok kullanılan dağıtım olan Ubuntu'nun DEB paket sistemini kullanıyor olması olmalı. Zaten sitede Tools sekmesinde Ubuntu logosunu görebilirsiniz.) Diğer dağıtımlar için de kaynak kodu indirilebilir. ImageShack Uploader özgür bir yazılım.

Programı açtığımızda karşımıza oldukça basit bir arayüz geliyor. Şahsen sıkı bir ImageShack kullanıcısı olarak web tarayıcısındaki arayüzün değişmesinden sonra siteden soğuduğumu belirtmeliyim. Zaten bu programı buluşum da bu soğukluk sonrası giriştiğim arayışın sonucuydu. Programın arayüzünde görebileceğiniz üzere resimleri sürükleyip bırak özelliği programda mevcut. Ya da "Add" butonunu kullanarak dosya yoluna gidip dosyalarınızı seçebiliyorsunuz. Aynı anda birden fazla resim yüklemesi yapmak mevcut. Yine yan kısımda web sayfasında olan özellikler

mevcut. Dosyanın boyutunu değiştirme, gizlilik ayarlarını yapma, etiket ekleme, boyut/çözünürlük bilgisini silme gibi ayarları kullanabilirsiniz. Eğer sıkı bir ImageShack kullanıcısı iseniz ve üyeliğiniz varsa program üzerinden üyelik girişi yapmanız da mümkün. Kısacası bu programla her şeyi yapmak mümkün. Tek yapmanız gereken DEB paketini ya da kaynak kodunu aşağıdaki bağlantılardan indirip kurmak!

<http://toolbar.imageshack.us/windows-uploader/imageshack-uploader-2.2.0.deb>

<http://code.google.com/p/imageshack-uploader> (Kaynak Kodu)

Merve Uluser

merveuluser@linuxmint.org.tr

HABERTUX.COM RÖPORTAJI

Eren Kovancı

Soru - 1: Erdal Güçlü kimdir?

1982 İzmit doğumlu, aslen kökleri balkanlara kadar uzanan bir bilişim gönüllüsüdür diyebiliriz. Teknolojik yenilikleri ve gelişmeleri takip etmeyi uzun süredir alışkanlık haline getirdim. Kendi bildiklerimi ve görüşlerimi insanlarla paylaşmayı seviyorum. Sivri dilli ve gerçekçi olduğumdan girdiğim her ortamda dikkat ve sıkıntı çekerim.

Boş vakitlerimde akvaryum balıkçılığı yapıyorum. Bunun yanında fotoğraf çekmeyi seviyorum. Tabii ki futbol olmazsa olmaz. Koyu bir Beşiktaş taraftarıyım.

Soru - 2: HaberTux ismi nasıl ortaya çıktı?

Habertux, birçok kişinin bildiği gibi önceden Tuks.Org şeklinde yayın yapıyordu. Tuks.Org çok kısa ve özgün olmadığından, alan adını değiştirmeye karar verdim. Haber içeriğine yöneleceğimiz için, anahtar kelimelerimizden birisinin haber olması şarttı. Diğeri de Linux dünyasının vazgeçilmez maskotu Tuks idi. Minik bir penguinin insanlara haber servisi yapma fikri ağır

basınca da Tuks.Org, Habertux.com oldu.

Soru - 3: HaberTux.com nasıl doğdu?

Türkçe haber ve makale yayınlanan portallarda hep bir tarafa eğim söz konusuydu. Örneğin birisi tamamen Pardus haberleri yaparken, bir diğeri başka bir dağıtımın haberlerini yapıyordu. Yine bir başkası, bu iki site ile uzlaşmadığından sorun yaşıyordu. Tüm bunlar arasında her dağıtıma, her topluluğa eşit mesafede duran bir kaynak olmadığını fark ettim. Ayrıca günlük Linux haber ve makalelerini takip etmeyi seviyordum ve Türkçe olarak arayıp bulamadığım birçok şey vardı. İşte tüm bunlar birleşince, "Neden var olan bilgi ve becerimi, insanların Türkçe olarak haber/makale okuyabileceği bir projeye aktarmıyorum?" dedim. Önce Joomla üzerine bir portal kurdum ama pek beğenmedim. Daha kullanışlı olan Wordpress tabanlı üzerine Habertux.com'u inşaa etmeye başladım. Sıkıntılı bir süreç oldu ama başarmanın keyfi, tüm yorgunluğumu alıp götürmeye yetti de arttı.

Soru - 4: HaberTux.com ile neler hedefliyorsunuz?

Habertux.com ile hedeflediklerimizi; insanların kendi dillerinde Linux ve özgür yazılım haberlerini

okuyabilmeleri, paylaşabilmeleri ve takip edebilmeleri diye sıralayabiliriz. Birbirini tanımayan takipçilerin makale ve haberlere yapacakları yorumlar ile fikir alışverişinde bulunmaları ve doğru olanı diğer takipçilere de göstermeleri en büyük hedefimiz. Yani Linux hakkında hiç bilgi sahibi olmayan birinin, tesadüfen Habertux.com'a ulaştığında en azından Linux'un ne olduğu konusunda fikir sahibi olmasını sağlamayı hedefliyoruz.

Soru - 5: Habertux.com'un hedef kitlesine ulaştığını düşünüyor musunuz?

Habertux.com'un hedef kitlesi Türkçe okuyabilen, yazabilen, konuşabilen tüm insanlar. Tüm insanlara ulaşmak maalesef mümkün değil. Biz şu an sadece Linux ile ilgilenen veya ne olduğunu merak edip araştıran kişilere ulaşabiliyoruz. Ulaşabildiğimiz insanlar zaten bizim varlığımızdan pek çok kişiyi haberdar ediyor. PCNet dergisinde ve birçok internet sitesinde Habertux.com ile ilgili tanıtım yazılarına yer verilmişti. Bu tanıtımlar ve dağıtımların Türkiye toplulukları ile büyük bir kitleye ulaştığımızı söylemek mümkün.

Soru - 6: Habertux.com sitesinde yazar olmak isteyenler neler yapmalı?

Yazar olmak için öncelikle üye olmak gerekiyor. Üye olduktan sonra, üst menüde yer alan İletişim sayfasından "Yazar Olmak İstiyorum" başlıklı, kısaca kendilerini tanıtan bir mesaj yazmaları yeterli. Başvuru bana ulaştığında, eğer bir problem yoksa kişi ile e-posta aracılığı ile iletişime geçip, nasıl yazı ekleyebileceği ve neler yazabileceği

hususunda bir görüşme yapıyorum. Yazar lisans koşulları izin veren tüm sitelerden içerik tedarik edebiliyor. Tabii her yazar eklediği içerikten kendisi sorumlu.

Soru - 7: Habertux.com'un içeriği kaç yazar tarafından hazırlanıyor?

Şu an 10 yazar bulunuyor. Fakat bunların birçoğu aktif olarak yazmıyor. Artık eskisi kadar vakit ayıramayan veya heves edip başladıktan sonra, hevesi kaçan arkadaşlar olabiliyor. Malum yaz tatili olduğundan, içerik sağlayıcılarımızın bazıları da tatildeler.

Soru - 8: Özgür yazılım ve Linux hakkında neler düşünüyorsunuz?

Özgür yazılım ve Linux ülkemizde gün geçtikçe büyüyen bir ivmeye sahip. Birçok kişi bilerek ve isteyerek bu akımın büyümesi için mücadele verirken ve kullanırken, bazılarımız da farkında olmadan kullanabiliyoruz. Özgür yazılımlar, muadilleri olduğu yazılımlardan hiç de geride değil. Ayrıca aynı formatı işleyebilmeleri, insanların özgür yazılım tercihini sorgulamasına sebep veriyor. Geliştiricilerin en büyük kozu da bu.

Linux güvenlik ve kararlılık, birazcık da görsellik nedeniyle tercih ediliyor. Örneğin ben Compiz'den etkilenmeseydim, belki bugün hala Windows kullanıyor olabilirdim. Özgür yazılım bilincinin bir insana direkt tepeden oturmasını beklemek ahmaklıktan başka bir şey olmaz. Zira bende de böyle olmadı. Bu bilinç zaman içinde oturdu ve şu an sürekli birileri için bir iyilik yapıp, hop

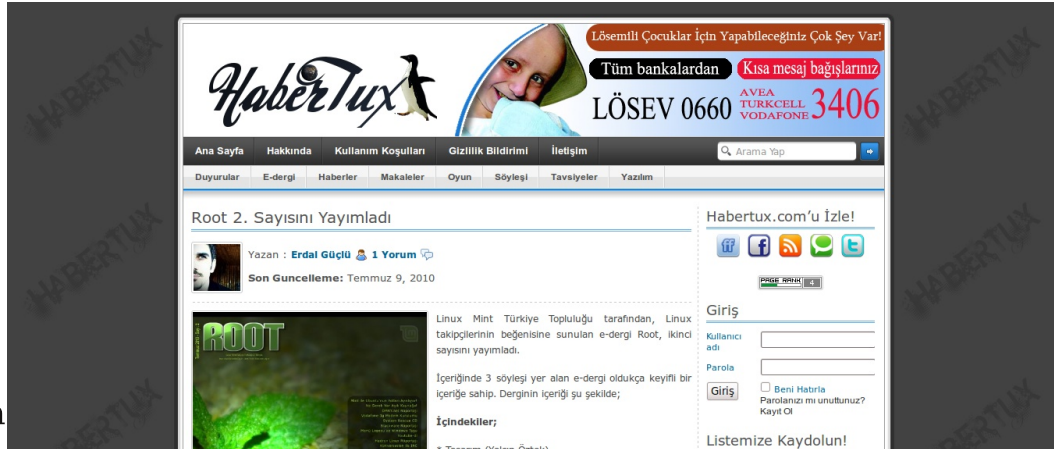
denize atıyorum.

Hazır fırsat elime geçmişken özgür yazılımların, özgür yazılımlar ile geliştirilmesi taraftarı olduğumu da belirtiyim. Özgür yazılım toplulukları için bir dergi, site, program, dağıtım vb. bir uygulama oluşturulurken bunun göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünüyorum. Hatta bu konu ile ilgili fikrimi, Habertux.com takipçileriyle geçen günlerde paylaşmıştım.

İnsanların alışkanlıklarından vazgeçmeleri büyük bir risktir. Herkes bu riske girmek istemez. Bazıları gözünü karartır ve perdeyi aralar. İşte perdenin arkasındaki ülkeyi görenler, orayı bir daha terk etmek istemezler. İnsanların o ülkeyi görmeleri için, onlara en az bir kez öneride bulunabiliriz diye düşünüyorum.

Soru - 9: Türkiye'de yapılan Linux alanındaki faaliyetleri yeterli görüyor musunuz?

Linux Kullanıcıları Derneği elinden geldiğince tüm faaliyetleri desteklemeye çalışıyor. Bazı toplulukların iç kavgası Linux felsefesinin ilerlemesine balta vursa da, insanların ayırt edici ve seçici olabildiklerini bildiğimden pek endişe etmiyorum. Zira Linux kullanan bir insanın aptal olma ihtimali, kışın bir sivrisinek tarafından ısırılmaktan daha düşüktür. Yani iyi veya kötü her ne yapıyorsa onu mutlaka bilerek yapıyordur.

Soru - 10: Hangi Linux dağıtımını kullanıyorsunuz?

Şu an Ubuntu 10.04 Lucid Lynx kullanıyorum. Mandriva 2010.1 Spring ve OpenSUSE 11.3 de mevcut.

Soru - 11: Kullandığınız dağıtımı neden tercih ettiniz?

Artık alışkanlık oldu diyebiliriz. Paket yöneticileri ile aram daha iyi olduğundan sıkıntı yaşamıyorum. KDE kullanmayı çok istiyorum ama bir türlü GNOME olmadan yapamıyorum. Sanırım bu yumuşaklığı beni cezbediyor. Ayrıca Canonical'ın müthiş desteğini de esgeçmemek gerek.

Soru - 12: Sizi örnek almak isteyenlere ne önerirsiniz?

Beni örnek almamalarını önerebilirim. :)

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

SEVENLER BULUSUYOR

Eren Kovancı

Sevenler Buluşuyor!

OpenSuSE ve PCLinuxOS dağıtımlarını Linux kullanıp da bilmeyen yoktur. DistroWatch listesinde her zaman ilk 5 sırada olan bu 2 dağıtım .rpm (redhat package manager) paket yöneticisini kullanan ve çok sevilen iki ayrı dağıtım. Dünya sıralamasında yerleri hep yukarıda olmasına rağmen ülkemizde hak ettikleri değeri pek bulamadılar. OpenSuSE ve PCLinuxOS'a olan ilgiyi arttırmak ve Türkçe desteğini ilerletmek için iki dağıtımın da yerel ekipleri yeniden bir araya geldiler ve aktifliklerini kaybetmiş projeleri yeniden canlandırma çalışmalarına giriştiler.

OpenSuSE kullanıcıları Suse Türkiye sitesinin terk edilmiş bir görüntü veren kaderini değiştirmek için www.opensuse-tr.org adı altında yeni bir site kurdular. Yeni OpenSuSE Türkiye sitesi oldukça hoş bir tasarıma ve içeriğe sahip. OpenSuSE Türkiye içerisinde belgeler, blog, galeri, forum ve IRC bölümleri bulunuyor. Şimdilik yeterli içeriğe sahip olmasalar da OpenSuSE Türkiye

desteğinizi bekliyor.

Aynı şekilde yayın hayatına yeniden başlayan bir proje daha var. PCLinuxOS Türkiye ekibi eski ekibi Linux Mint Türkiye'nin de destek vermesi ile PCLinuxOS Türkiye sitesini yeniden kurdular. Proje www.pclinuxos.tk adresinden yeniden yayına başladı. Şimdilik site içeriğinde sadece ana sayfa ve forum bulunsa da topluluk, kullanıcılarının destek vermesiyle destek bölümlerini arttırmayı planlıyor.

OpenSuse Türkiye ve PCLinuxOS Türkiye ailelerine çıktıkları bu yolda Linux Mint Türkiye ve Root dergisi olarak başarılar diliyoruz. Böyle destek platformlarının artması ile ülkemizdeki Linux dağıtımını kullanan kişi sayı artacak ve özgür yazılımla tanışmak isteyenler Türkçe kaynak aradıklarında sıkıntı çekmeyeceklerdir.

Eren Kovancı
eren@linuxmint.org.tr

SPEED DREAMS

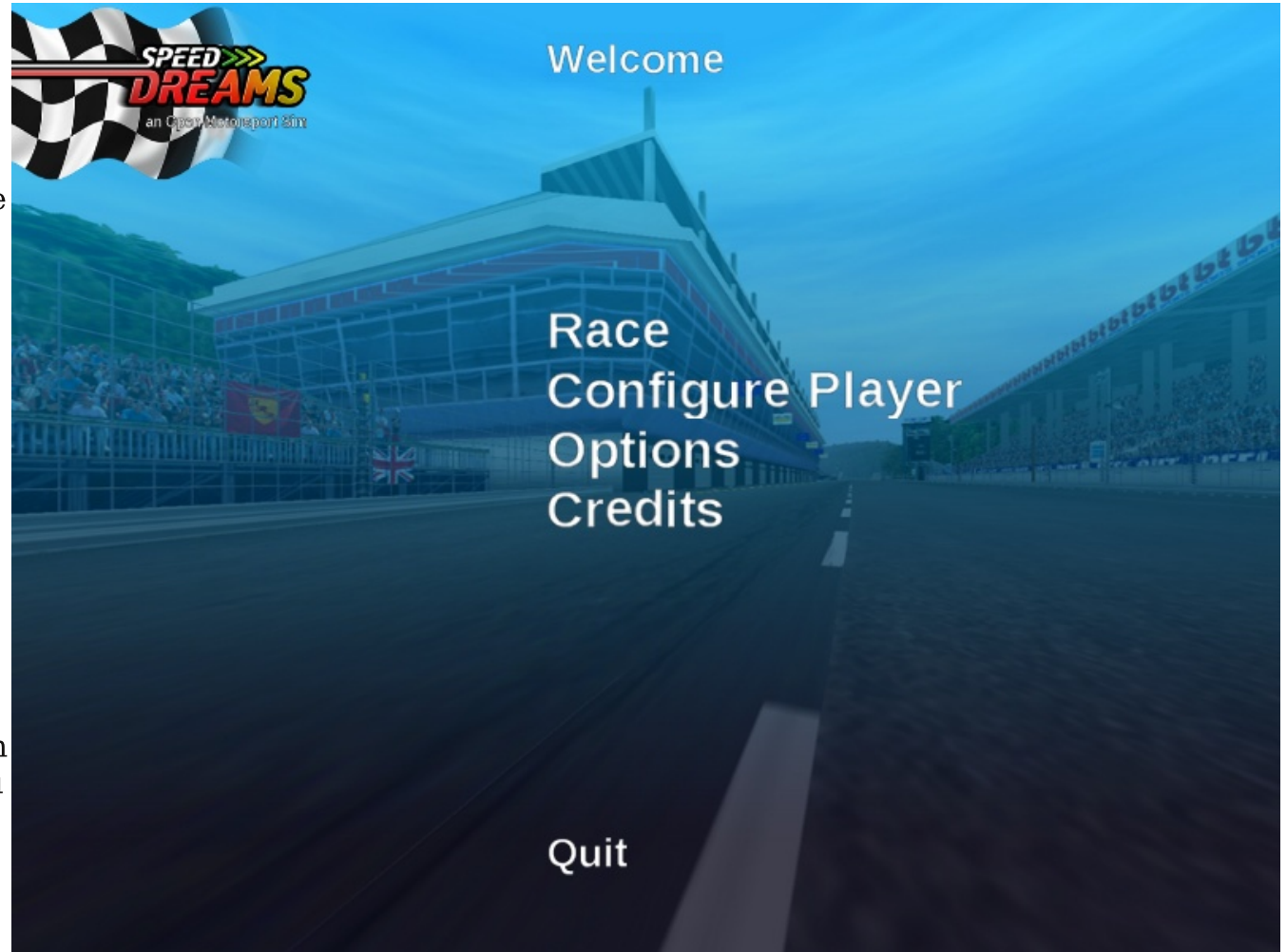
Emre Toprak

Donanım Haber Linux bölümümüzde Linux üstünde oyun oynanır mı oynanmaz mı tartışmaları uzun süredir devam ederken özellikle araba yarışı türünde oyunlara gönül verenler için aranan kan sonunda bulundu. Oyun severler Linux ve UNIX dünyasında araba yarışı türünde pek oyun olmamasından yakına dursun, Speed Dreams bu boşluğu kapatmak için geldi. Üstelik Speed Dreams benzerleri gibi Directx yerine özgür platformda hizmet veren OpenGL kütüphanesi kullanılarak yazılıyor. Speed Dreams ile açık kaynaklı grafik motoru ve grafik kütüphanesi kullanılarak neler yapılabileceği dosta düşmana ispatlanmış oluyor.

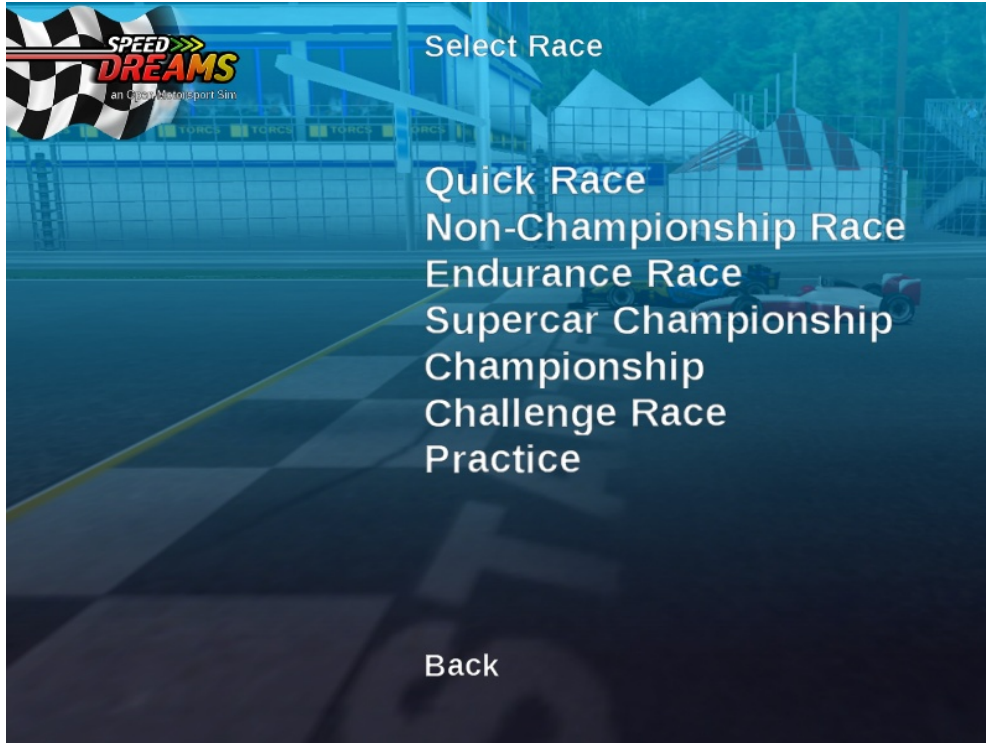
Oyun Seçenekleri

Oyuna girdiğinizde güzel ve mavi bir giriş ekranı sizi karşılıyor. Oyuna başlamadan önce mutlaka ayar yapmanızı öneriyorum, Options seçeneğinden Display menüsüne girerek

çözünürlük ayarlarını kendi monitörünüze göre yaparsanız sorunsuz bir oyun zevki yaşarsınız. Display mode seçeneğinden full screen mode özelliğini seçerseniz oyun tam ekranda açılacaktır.

Race menüsü altında hızlı yarış, deneme sürüşü, şampiyonluk yarışı gibi seçenekler bulunuyor. Dilediğiniz modda oyuna başlayabilirsiniz. Ben Quick Race modunu seçtim ve yarışa başladım, aşağıda uzak kamera ile alınan bir yarış anı görüntüsü yer alıyor.

Püf Noktalar

Configure player seçeneğinden oyun kategorisini ve aracınızı seçebilirsiniz, Cavallo 360 tavsiye edilir. Controls

bölümünden klavye ayarlarınızı yapabilirsiniz, ayar yapmanızı şiddetle tavsiye ediyorum çünkü ayar yapmazsanız fare ile oynuyorsunuz ve fare ile oynamak oldukça güç.

Kamera Seçenekleri

Yarışa başladıktan sonra F1 ile F11 tuşları da dahil olmak üzere aradaki tüm tuşlar ile kamera seçeneklerini değiştirebilirsiniz. Oyuna ait görüntülerde kamera çekimleri

yer alıyor, araba içi ve araba dışı standart çekimler benim favorim. Eski model arabaları seçip yarışa dahil olabiliyorsunuz, eski arabalarla yeni arabaların yarışı çok zevkli oluyor. Özellikle farklı modellerdeki araçları aynı tür içerisinde yarıştırmabilme özelliği birçok profesyonel oyunda dahi yok.

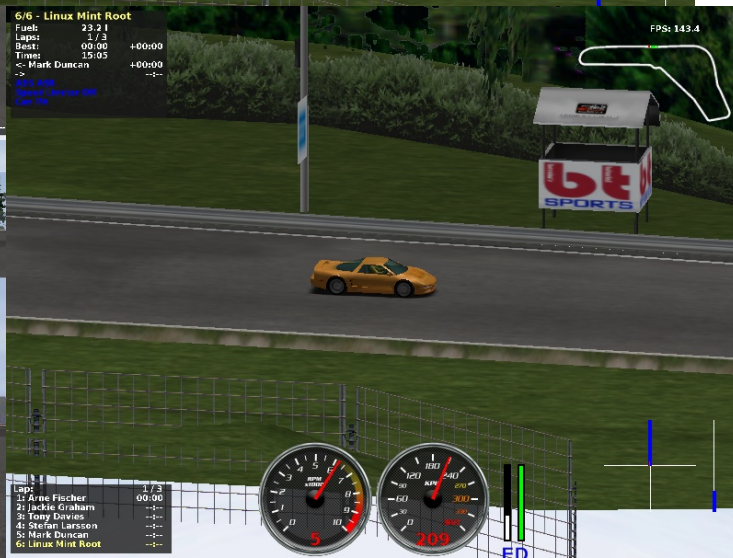
Kurulum

GetDeb deposunu aktif ettikten sonra Speed Dreams paketini depodan kurabilirsiniz. GetDeb deposunun nasıl ekleneceği Linux Mint Türkiye forumlarında anlatılmaktadır.

Oyuna Ait Ekran Görüntüleri

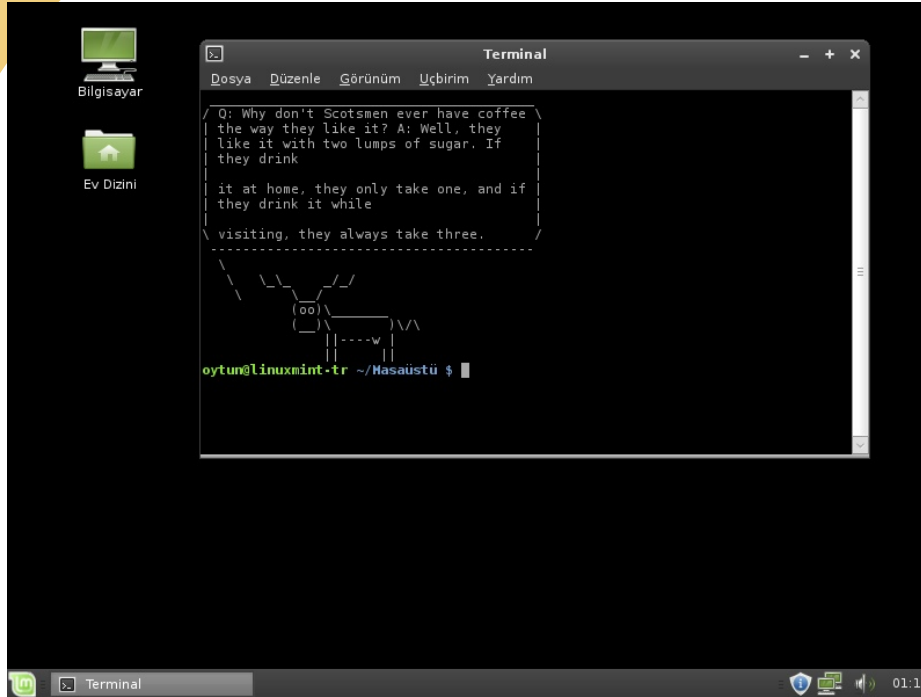
Araba yarışı türevi oyunlarda oyunu anlatmanın en iyi yolu bol bol ekran görüntüsü yayımlamaktan geçer. Hepsi bana ait olan ekran görüntülerine bakarak Speed Dreams hakkında daha fazla fikir sahibi olabilirsiniz. Tüm yarış severleri Speed Dreams oyununu denemeye davet ediyorum, emin olun hoşnut kalacaksınız.

LINUX'TA DISK BÖLÜMLEME VE YEDEKLEME

Oytun Özdemir

Sistem yedekleme için ihtiyacınız olabileceğini düşündüğüm iki yöntem bulunmaktadır. Birincisi el ile tüm dosyaları kopyalayarak hedef bölüme aktarmak, diğeri ise direkt olduğu gibi bozmadan o bölümün görüntüsünü alarak yedekleme işlemini gerçekleştirmek.

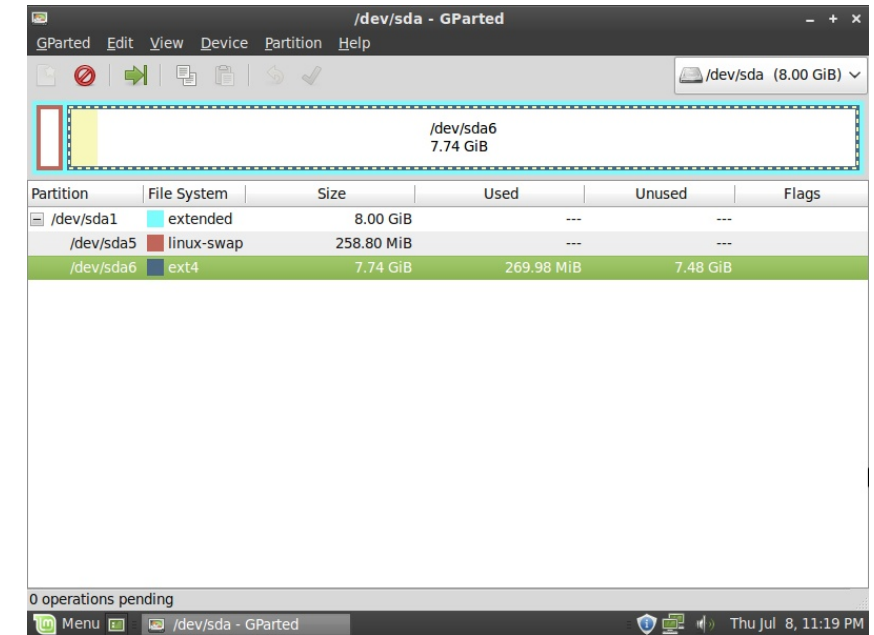
Kopyala --> Yapıştır

Sisteminizde problemler olduğu ve sistemin daha fazla gitmeyeceğini anladığınız durumlarda sistem yedeklemek zorlaşır. Böyle durumlarda sisteminizi

elinizde bulunan çalışan CD'den açıp belgelerinizi ya da önemli dosyalarınızı alabilirsiniz.

Sistemde bulunan bölümleri görüntülemek için çalışan CD'de Gparted programı bulunmaktadır. Bu sayede hangi bölüm ne ile isimlendirilmiş, bilgi edinebilirsiniz.

Ben incelememde bir adet standart Linux Mint 9 çalışan CD'si, bir adet normal Linux Mint kurulu bölüm ve yedeklemek için ayrı bir NTFS ile

biçimlendirilmiş bölüm kullanacağım.

İlk önce Gparted üzerinden sürücü adımıza

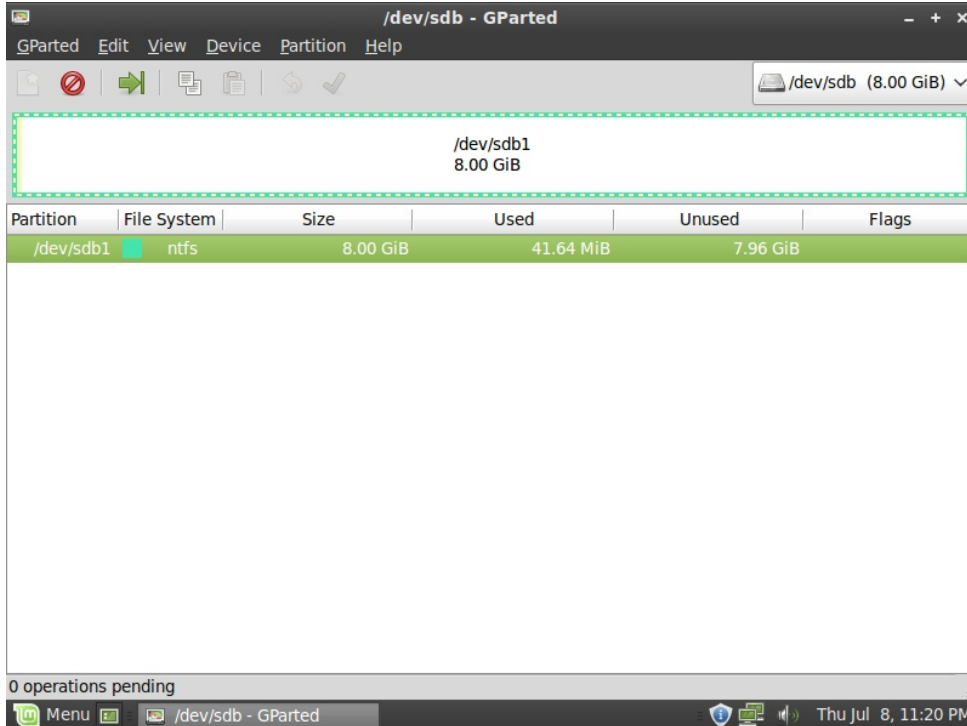
bakmamız gerekiyor. Sonra da hedef sürücümüzü bağlamamız gerekiyor.

Biz /dev/sda6 aygıtımızı "/media/sda6" üzerine ve "/dev/sdb1" aygıtımızı da "/media/sdb1" üzerine bağlayalım.

Dizin oluşturmak için "mkdir" komutunu kullanalım; "-p" parametresi, yoksa o klasörü oluşturur. Sonra da bağlamak için "mount" komutunu kullanıyoruz.

```
mkdir -p /media/sda6
mount /dev/sda6 /media/sda6

mkdir -p /media/sdb1
ntfs-3g /dev/sdb1 /media/sdb1
```


Dipnot: Eğer hedef sürücünüzün dosya sistemi farklıysa farklı komut ya da parametre kullanmanız gerekebilir. Örneğin biz NTFS dosya sistemine sahip olduğumuz için ntfs-3g kullandık.

Daha sonra ihtiyacımız olan dosyaları bağladığımız klasörlere dosya yöneticimiz ile açarak el ile kopyalıyoruz. Ya da Bilgisayar/Computer altından sürücümüze çift tıklıyoruz. İki sürücü de otomatik olarak bağlanacaktır, böylece diskler arası veri aktarımını daha kolay yapabiliriz.

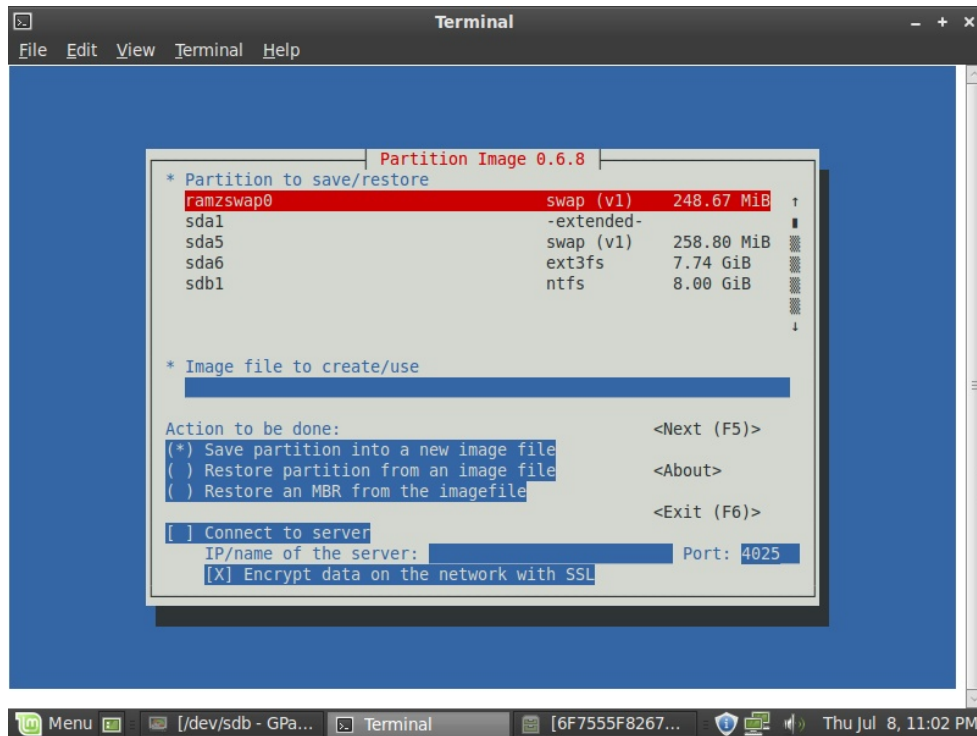
Kopyalama işleminin bittiğinden emin olduktan sonra düzgün bir bölümleme yaparak tekrardan sisteminizi kurabilirsiniz.

Partimage

Eğer amacınız bir sabit diskin herhangi bir bölümünü bozmadan yedeklemek ise partimage komutu ile istediğiniz bölümün imajını alabilirsiniz. Bu program tamamen açık kaynak kodludur. Sistemi çalışan CD'den açtığınızda eğer bu komut gelmiyorsa depodan kurmalısınız.

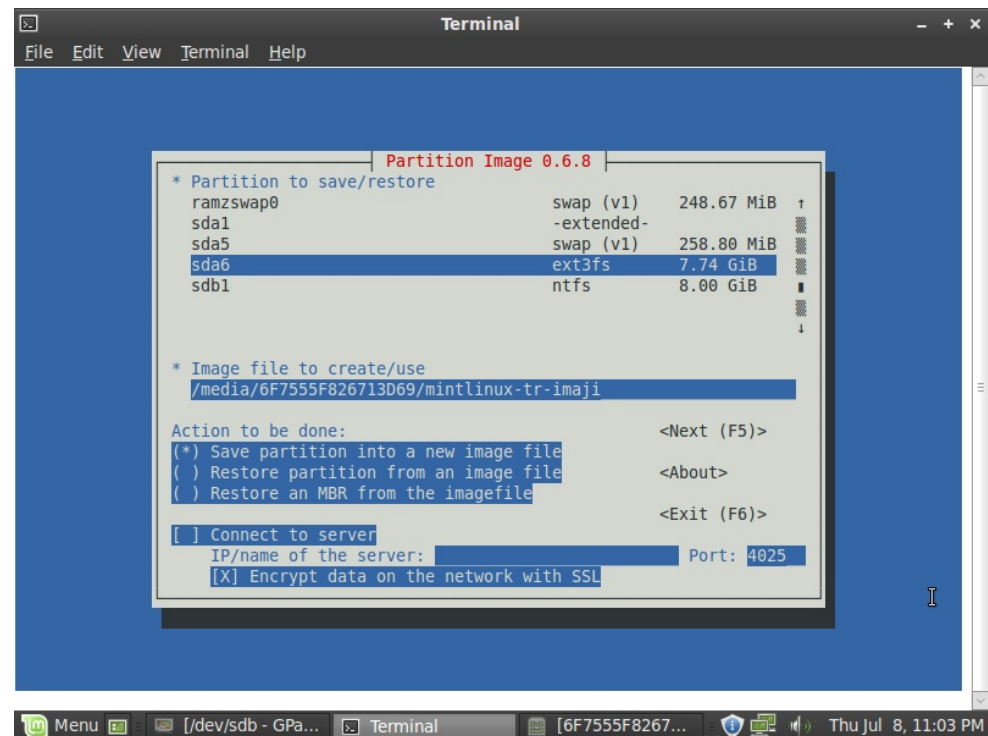
Mint Linux üzerinde kurulumu gayet basittir. Synaptic'den partimage diye aratıp bulup seçebilirsiniz veya "sudo apt-get update && sudo apt-get install partimage" komutu ile paketi sisteminize kurmanız gerekiyor. Bunu yapabilmek için de aktif bir internet bağlantınız olmalı.

Partimage programını kullanmanız için yönetici olmanız gerekiyor. Bunun için öncelikle "sudo -s" komutunu veriyoruz. Sonra da "partimage" deyip programı başlatıyoruz.

Birkaç özellik var, onları tek tek anlatacağım. Bundan sonra komut yazmayacağız fakat hedef sürücünüzü bağlamanız gerekiyor. Bu işleme başlamadan önce lütfen hedef sürücünüzü "mount <sürücü> <hedef>" yöntemi ile bağlayınız. Diskin içine aktarım yapacağımız için bunu yapmamız gerekiyor. Bilgisayar/Computer'a çift tıklayarak sürücünüzün otomatik bağlanmasını sağlayabilirsiniz. Sonra da Ctrl+L ile adres bölümünü kopyalayıp yapıştırarak adres yazmaktan kurtulabilirsiniz.

Programla karşılaştığınızda birçok tanım gelebilir karşınıza, ben İngilizce olarak bu işlemi gerçekleştirdiğim için size her yaptığım işlemin ekran görüntüsünün altında anlamlarını tek tek yazacağım.

Partition to save/restore
da

Image file to create/restore
da

Action to be done

--Save partition into a new image file

--Restore partition from an image file

:: Kaydetmek ya
geri yüklemek için
bölüm

:: Kaydetmek ya
geri yükelemek
için dosyanın
adresi

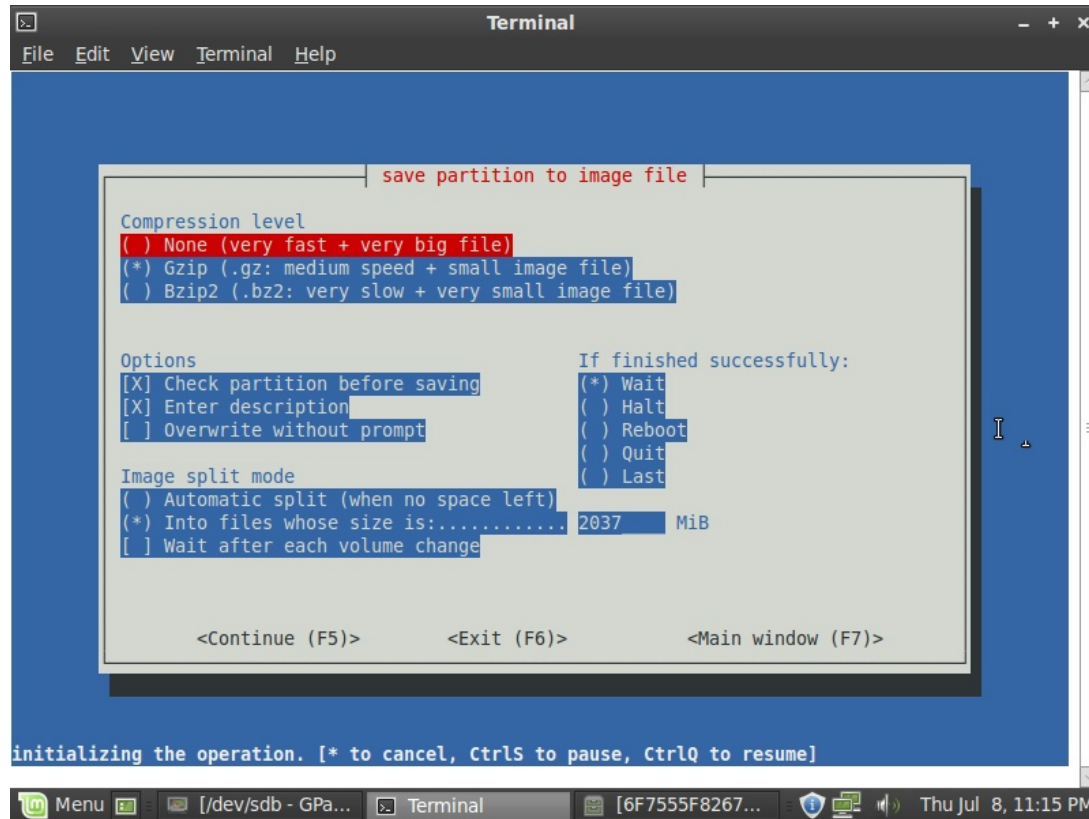
:: Bittiğinde
yapılacak eylem

:: Bölümü yeni bir
imaj dosyasına
aktar/kaydet

:: Bölümü imaj
dosyasından geri
yükle

--Restore an MBR from the imagefile
Next (F5)
About
Exit

:: MBR'yi imaj dosyasından geri yükle
:: İleri (Kısayolu F5)
:: Hakkında
:: Programdan Çık

--Last
Image Split Mode
--Automatic Split
--Into files whose size is.....MiB
--Wait after each volume change
Continue (F5)
Exit (F6)
Main Window (F7)

:: Sonuncu işlemi yapar
:: İmaj bölme modu
:: Otomatik bölme
:: Dosyayı yazılan MB cinsinden böler
:: Bölümün değiştirilmesini bekle
:: Devam Et (Kısayolu: F5)
:: Çık (Kısayolu: F6)
:: Ana Pencereye Dön (Kısayolu: F7)

Compression level

--None

--Gzip

--Bzip2

Options

--Check partition before saving

--Enter description

--Overwrite without prompt

If finished successful

--Wait

--Halt

--Reboot

--Quit

:: Sıkıştırma Seviyesi

:: Yok (sıkıştırma yapmaz)

:: Gzip (orta hızda + küçük bir imaj oluşturur)

:: Bzip2 (çok yavaş + daha küçük bir imaj oluşturur)

:: Özellikler

:: Kaydetmeden önce bölümü denetle

:: Açıklama ekle

:: Herhangi bir şey sormadan üstüne yaz

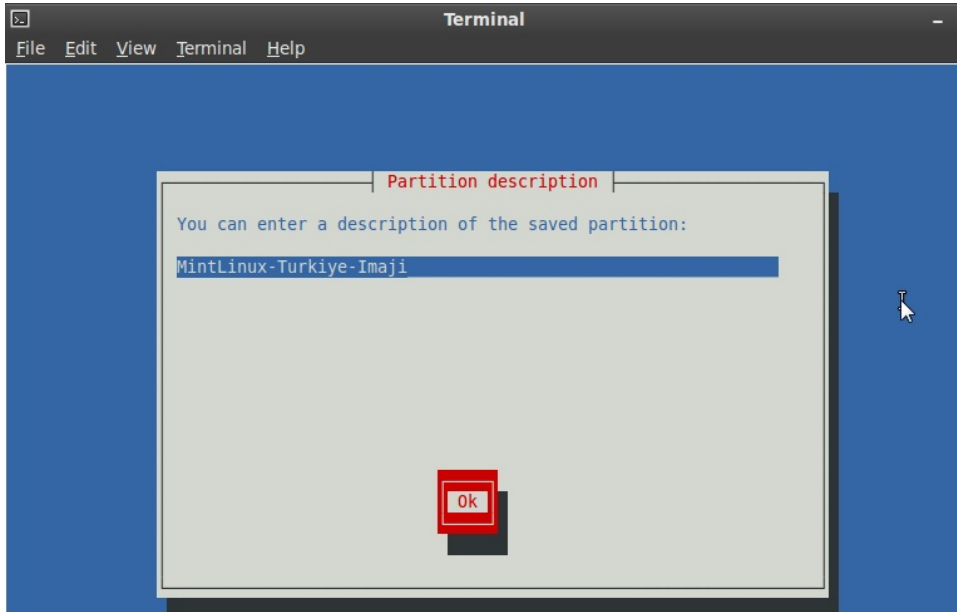
:: Eğer başarı ile biterse...

:: Bekle

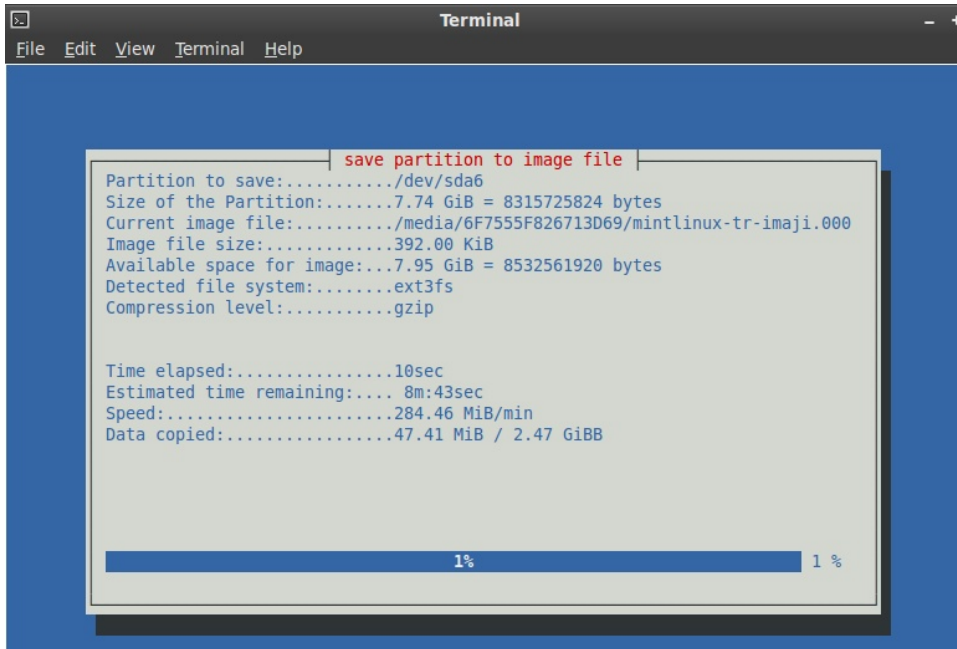
:: Bilgisayarı Kapat

:: Bilgisayarı Yeniden Başlat

:: Programdan çık

Önceki pencerede açıklama ekle seçeneğini seçtiğim için benden açıklama eklememi istedi.

Şu anda imaj alma işlemini gerçekleştiriyor.

Benim seçmiş olduğum ayarları seçmek zorunda değilsiniz. Kendi yapacağınız ayarlar belki de işleminizin süresini kısaltabilir ya da uzatabilir. Sıkıştırma özelliğine lütfen dikkat edin. Çok beklemek istemiyorsanız sıkıştırma seviyesini Gzip'te tutun. Alanınız kısıtlı ise Bzip2 kullanın ya da zaman harcamak istemiyorsanız seçmeyin.

Seçtiğiniz özelliklere göre bu şekilde imajları bölüm üzerine yükleyebilir ya da yedekleyebilirsiniz.

Gparted ile Bölümeleme Yapmak

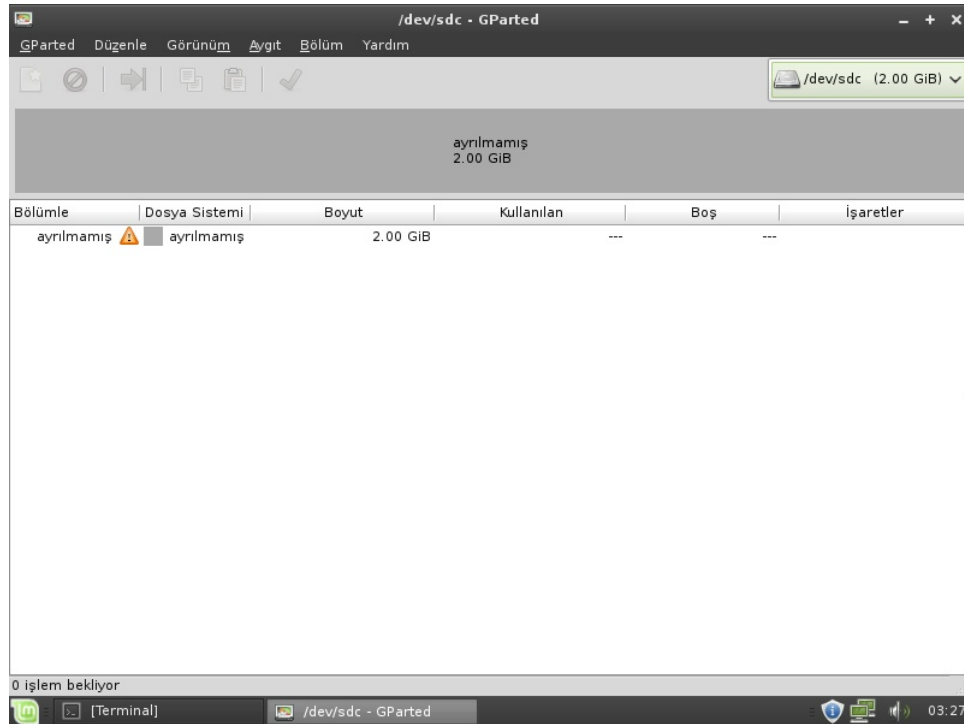
Linux'ta birçok program ile bölümlendirme yapılabilir. Örneğin bir zamanlar cfdisk dediğimiz konsoldan bölümlendirme yapan bir arayüz vardı. Hala cfdisk birçok konsol tabanlı kurulumda mevcut durumda bulunuyor. Cfdisk'in yaptığı işlevleri grafik ortamda karşılayan en güzel alternatif Gparted uygulamasıdır. Bilgisayarınızda bölüm oluşturmak ya da herhangi bir dosya sistemi ile o bölümü biçimlendirmek artık çok kolaylaştı.

Kurulum:

Gparted sistemi ilk kurduğunuzda sistemle entegre olarak gelmez. Bunun nedeni ise bölümlendirme aracına gerek kalmadığı içindir. Kurulu olmayan sisteme kurmak için "sudo apt-get install gparted" komutunu vermeniz yeterlidir. Ya da Synaptic, Aptitude gibi bir paket yöneticisinden direkt kurulumu gerçekleştirebilirsiniz.

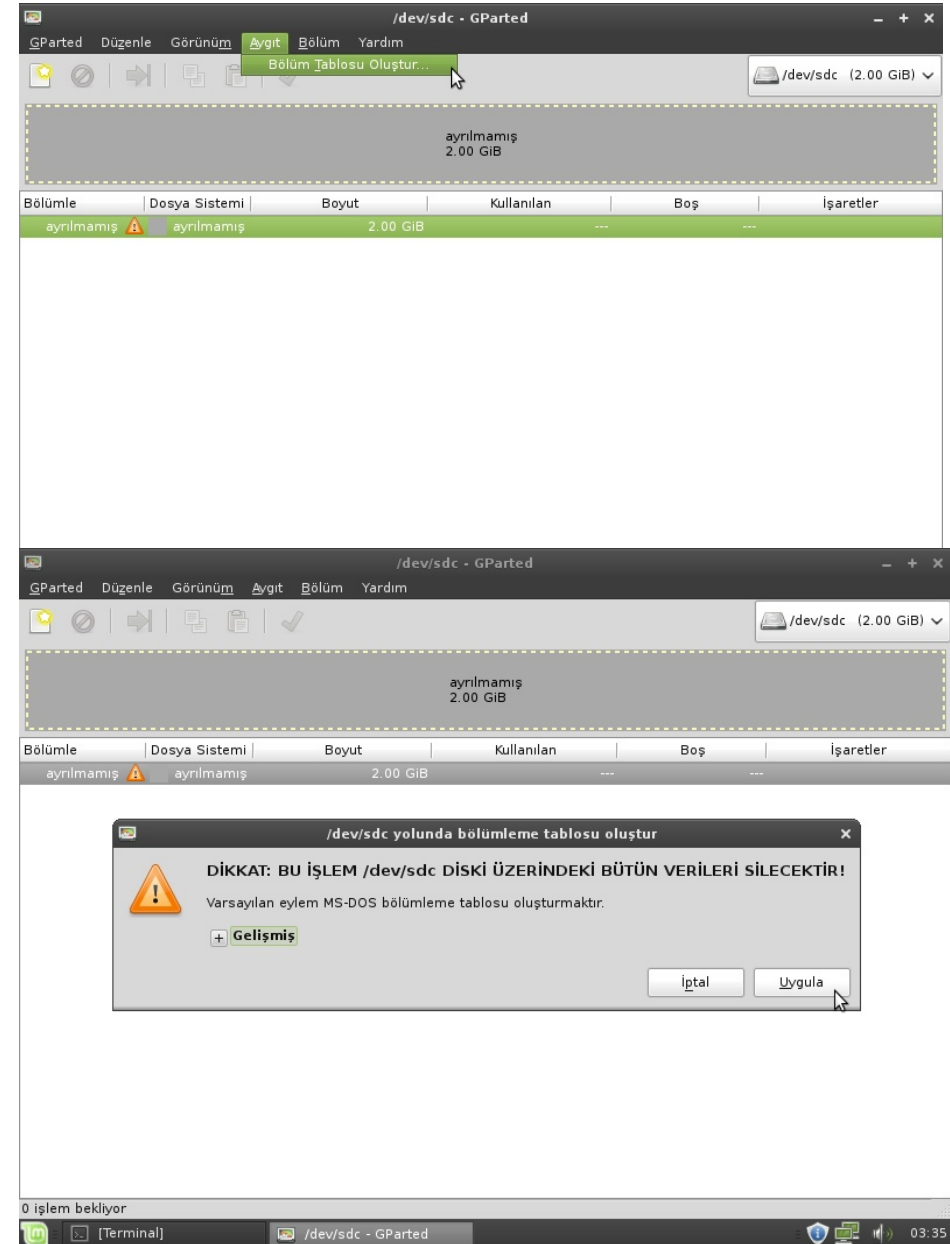
Kullanım:

Gparted'ı kullanmak için menüden bulup tıklamanız ya da konsoldan yönetici olarak "gparted" komutunu vermeniz yeterlidir. Bölümlendirme yapmanız için bir arayüz açılacaktır. Sağ üstte sürücülerinizi değiştirebildiğiniz bir seçim aracı var, oradan hangi sürücüde işlem yapmak istediğinizi belirliye biliyorsunuz. Ortadaki geniş çubuk diskinizin durumunu ve yapısını sembolize ediyor. Alt kısımdaki liste ise bölümün yapısını ve hiyerarşisini listeliyor.

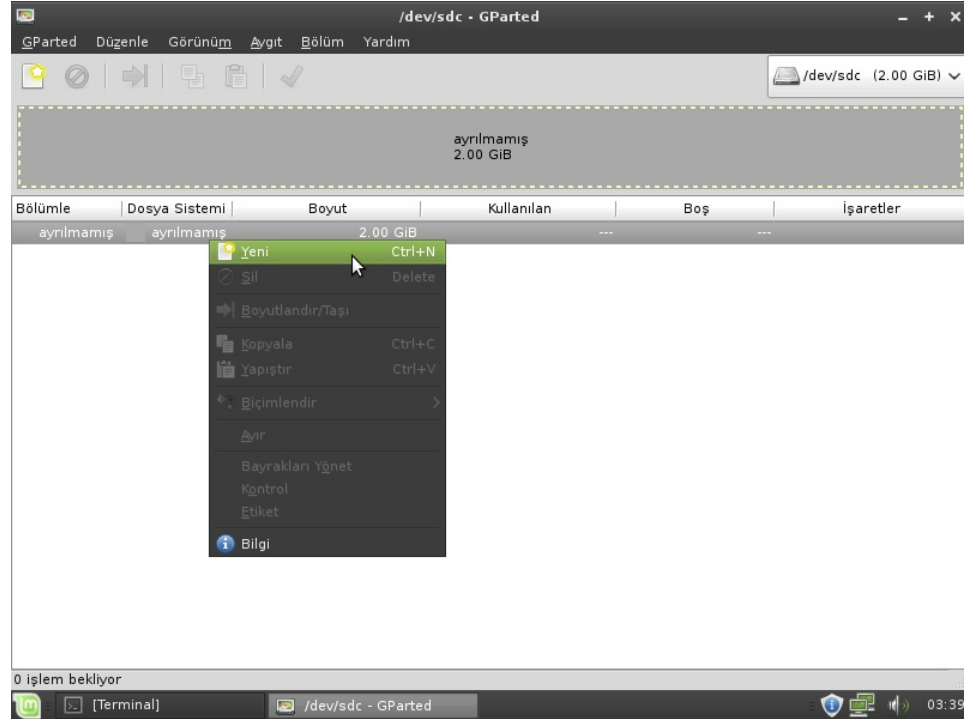

Bölümlendirilmemiş bir diskimiz var. Nasıl bölümlendirildiğini inceleyeceğiz. İlk önce bölümümüz için bir bölüm tablosu oluşturmamız gerekiyor. Eğer aldığınız disk yeni ya da üzerinde herhangi bir bölümleme tablosu

yoksa "Aygıt >> Bölüm Tablosu Oluştur" seçip onay vermemiz gerekiyor.

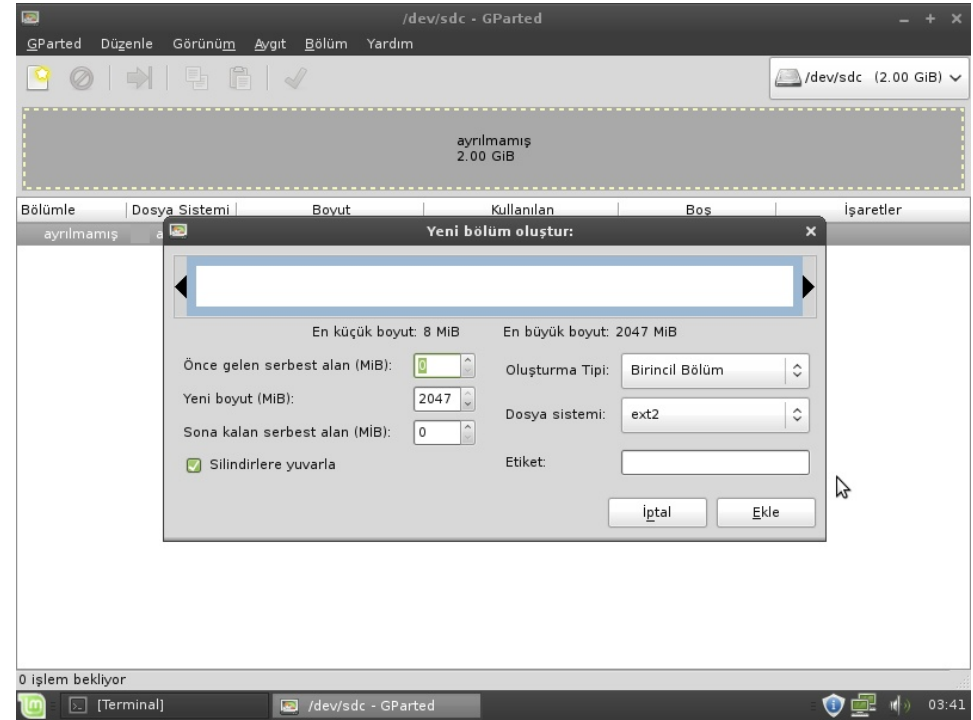

Uyarıda da dediği gibi bütün diskin üzerindeki tüm veriler silinecek. Bu yüzden işlemi yapmadan önce ne yaptığınıza dikkat etmeniz gerekiyor. Hatalı bir işlemde tüm verilerinizi kaybedebilirsiniz.

Bölüm oluşturmak için ayrılmamış bölümümüze sağ tıklayarak >> yeni diyoruz. Kısayol olarak Ctrl+N kullanabiliyoruz. Sadece bölümlendirilmemiş sabit diskler ya da sürücülerde yeni bölüm oluşturabileceğimizi unutmayalım.

Yeni bölüm oluşturmak için gelen pencerede bölümü istediğimiz gibi bölümlendirebiliyoruz. Birkaç ipucu vermek istiyorum. Yukarıdaki çubuğun kenarlarındaki okları çekerek bölümünüzün istediğiniz şekilde yer almasını sağlayabiliyorsunuz. Değerleri el ile girebiliyorsunuz. Birincil, mantıksal ya da genişletilmiş

olarak bölüm oluşturabiliyorsunuz. Dosya sistemini seçebiliyorsunuz. Etiket bile verebiliyorsunuz. Oluşum tipleri ve işinize yarayabilecek dosya sistemlerinin ne amaçlı geliştirildiğinden bahsedelim.

Oluşturma Tipleri:

Birincil bölüm, diskin üzerine herhangi bir genişletilmiş bölüm oluşturmadan direkt yapılan bölümlendirme tipidir. *Mantıksal bölüm*, genişletilmiş bölümün içinde gerçekleştirilen bölümlendirme tipidir. *Genişletilmiş bölüm*, içine mantıksal bölümlendirme yapabileceğiniz bir bölümlendirme tipidir.

İşinize Yarayabilecek Dosya Sistemleri:

Swap, Linux'un geçici olarak takas dosyalarını barındırdığı dosya sistemidir.

Ext4/3/2, Linux kerneli için geliştirilmiş bir dosya sistemidir.

NTFS, Microsoft'un Windows XP/Vista ve üstü sistemlerde kullanmak üzere geliştirdiği bir dosya sistemidir.

Fat16/Fat32, Microsoft'un Windows 3.1 ile 2000 versiyonları arası kullanmak üzere geliştirdiği bir dosya sistemidir. Fat16, genellikle 3.1'den daha eski olan sistemlerinde kullanılmıştır.

JFS, Apple'ın Mac için geliştirmiş olduğu bir dosya sistemidir.

XFS, Sillicon Graphics tarafından IRIX 5.3 için geliştirdiği bir dosya sistemidir. FreeBSD gibi temel sistemlerde

tercih edilmektedir.

ReiserFS, genel kullanım amaçlı geliştirilmiş bir dosya sistemidir. Xandros, Linspire ve Yoper gibi Linux dağıtımlarında varsayılan olarak kullanılmaktadır.

Deneme olarak bütün bölümlerden birer parça böldük ve genişletilmiş bir bölümün içine ekledik.

Sonuç olarak, disklerimizi bölümlmeyi ve işimize yarayabilecek bölümlerin hangileri olduğunu öğrendik. Bunun yanında disk imajı aldık ve bir diskten nasıl diğer diske kolayca dosyalarımızı aktarabileceğimizi gördük.

Bölümle	Dosya Sistemi	Boyut	Kullanılan	Boş	İşaretler
/dev/sdc1	extended	2.00 GiB	---	---	
/dev/sdc5	ext2	188.20 MiB	7.46 MiB	180.74 MiB	
/dev/sdc6	fat32	227.45 MiB	3.52 MiB	223.94 MiB	
/dev/sdc7	jfs	337.27 MiB	2.38 MiB	334.89 MiB	
/dev/sdc8	ntfs	250.98 MiB	1.70 MiB	249.28 MiB	
/dev/sdc9	reiserfs	282.36 MiB	32.14 MiB	250.23 MiB	
/dev/sdc10	xfs	352.96 MiB	4.77 MiB	348.19 MiB	
/dev/sdc11	linux-swap	407.87 MiB	---	---	

Oytun Özdemir

oytunozedemir@gmail.com

DAĞITIM HABERLERİ

UBUNTU 10.10 MAVERICK MEERKAT ALPHA 3

En çok kullanılan Linux dağıtımı olan Ubuntu'nun 10.10 sürümünün 3. alpha'sı duyuruldu. Güncellenmiş paketleri, GNOME 2.31'i, netbook sürümünde varsayılan olarak Unity arayüzünü, KDE 4.5 RC'yi, varsayılan KDE web tarayıcısı olarak Webkit tabanlı Rekonq'u XFCE 4.6.2'yi, birçok bug'ın iyileştirmesini ve Xubuntu'da kullanılan programların güncellemelerini içeren deneme sürümünü indirmek için:

<http://cdimage.ubuntu.com/cdimage/releases/maverick/alpha-3/maverick-desktop-i386.iso> (683 MB) (i386)

<http://cdimage.ubuntu.com/cdimage/releases/maverick/alpha-3/maverick-desktop-amd64.iso> (695 MB) (amd64)

<http://cdimage.ubuntu.com/cdimage/releases/maverick/alpha-3/SHA256SUMS> (SHA256)

PUPPY LINUX 5.1

Kod adı "Lucid" olan ve Ubuntu Lucid Lynx paketleriyle uyumlu Puppy 5.1 yayınlandı. Hızlı bir çalışan CD olan Puppy Linux, Quickpet ve Puppy Package Manager sayesinde birçok Linux programının en kolay şekilde kurulabilmesini sağlıyor. Dağıtım, ayarları yapılmış bir masaüstü ortamı ve işinize yarayacak birçok araçla beraber çalışırken aynı zamanda yüksek performanslı grafik deneyimi için video sürücüsü eklentisini de içeriyor. Puppy Linux'un daha başka birçok önemli özelliği de içeren 5.1 sürümünü indirmek için:

<ftp://ftp.oss.cc.gatech.edu/nv/ao3/lxmirror/metalab.unc.edu/distributions/puppylinux/puppy-5.1/lupu-510.iso> (130 MB)

BACKTRACK 4 R1

Güvenlik denince akla gelen ilk dağıtımlardan biri olan BackTrack 4 R1 duyuruldu. Linux çekirdeğinin 2.6.34'e güncellendiği dağıtımda birçok önemli geliştirme (geliştirilmiş donanım desteği ve masaüstü) karşımızda. Dağıtımda bulunan araçlar sistem genelinde güncellenmiş, tam bir Fluxbox masaüstü ortamı ve RT28xx sürücüsü sisteme eklenmiş. VMWare sürümü, VMWare Araçlarının tamamını içerecek şekilde entegre edilmiş. BackTrack 4 R1'i indirmek için:

<http://www.backtrack-linux.org/download.php?fname=bt4r1> (1922 MB)

Merve Uluşer
merveuluser@linuxmint.org.tr